

**Република Србија
ОСНОВНА ШКОЛА
„ЗДРАВКО ЧЕЛАР“
ЧЕЛАРЕВО**

Деловодни број: 01-159/1-2022

Датум: 29.06.2022. године

На основу члана 119. став 1. тачка 2) Закона о основама система образовања и васпитања (“Сл.гласник РС“ број 88/2017.,27/2018.- други закони, 10/2019, 6/2020 и 129/2021.) и члана 44. став 1. тачка 2) Статута ШКОЛСКИ ОДБОР ОШ“ЗДРАВКО ЧЕЛАР“ Челарево, на седници одржаној 29.06.2022.год. донео је:

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

**ЗА ПРВИ И ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ
ОБРАЗОВАЊА**

ЗА ПЕРИОД

2022/2023.г. до 2025/2026. год.

Челарево, јун 2022.год.

Садржај

1. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	4
2. ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	4
3. ЛИЧНА КАРТА ШКОЛЕ	6
4. ПЛАН И ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА ПО РАЗРЕДИМА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА	8
4.1. ПРОЈЕКТНА НАСТАВА И ДИГИТАЛНИ СВЕТ	9
5. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ ПО РАЗРЕДИМА	10
6. СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	11
7. ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ	13
8. ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	36
9. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ	41
10. ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ	42
11. ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ	44
12. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА, ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА	46
12.1. ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ	53

12.2. ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА	55
12.3. ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДИГИТАЛНОГ НАСИЉА	57
13. ПРОГРАМ ЗА УНАПРЕЂЕЊА ЗАШТИТЕ ОД ТРГОВИНЕ ЉУДИМА /ДЕЦОМ.....	61
14. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ	64
15. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ	68
16. ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ	73
17. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ	75
18. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА	76
19. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	77
20. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ.....	79
21. ПРОГРАМ РАДА УЧЕНИЧКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА	82
22. ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАНОВИ.....	83
23. ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ	95
24. ГЛОБАЛНИ ПЛАНОВИ – ПРИЛОГ	96

1. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школски програм за први и други циклус основног образовања и васпитања ОШ" Здравко Челар" припремио је стручни актив за развој школског програма.

Школски програм се реализује у периоду од четири године, односно од почетка школске 2022/2023. године до краја школске 2025/2026. године.

2. ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

- 1) обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју детета, ученика и одраслог;
- 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој детета, ученика и одраслог, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 3) шири обухват деце предшколским васпитањем и образовањем и свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког детета, ученика и одраслог, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, међупредметних компетенција и стручних компетенција у складу са захтевима занимања, потребама тржишта рада и развојем савремене науке и технологије;
- 10) развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 12) развијање позитивних људских вредности;

- 13) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, толеранције и уважавање различитости;
- 16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- 17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- 18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

У изради програма посебно се водило рачуна о усмерености на постизање општих међупредметних компетенција:

- 1) компетенција за учење
- 2) одговорно учешће у демократском друштву
- 3) естетичка компетенција
- 4) комуникација
- 5) одговоран однос према окоolini
- 6) одговоран однос према здрављу
- 7) предузимљивост и оријентација ка предузетништву
- 8) рад са подацима и информација
- 9) решавање проблема
- 10) сарадња
- 11) дигитална компетенција

Компетенције се развијају кроз наставу свих предмета и примењују у разним ситуацијама при решавању различитих проблема и задатака. Опште предметне компетенције и специфичне предметне компетенције биће посебно издвојене у годишњим плановима рада.

3. ЛИЧНА КАРТА ШКОЛЕ

Челарево је мали градић у југозападној Бачкој на Дунавској магистрали, 28 км од Новог Сада и 10 км источно од Бачке Паланке. Насеље потиче из XIII века, а сада је индустријско, туристичког типа, украшено са пуно зеленила.

Основна школа „Здравко Челар“ је наследник основне школе основане 1884. године у насељу Чиб. Доласком колониста 1946. године из Босанског Петровца место добија име Челарево, а школа „Здравко Челар“ по народном хероју Здравку Челару.

Нова школска зграда са савременим кабинетима је изграђена 1986. године а две године касније је изграђена и фискултурна сала. У школској згради се налази 17 кабинета од којих су два опремљена рачунарима које ученици и наставници свакодневно користе у наставном процесу. Поред тога у школи постоји пространа зборница, канцеларије за управу школе, библиотека, трпезарија са кухињом, три учионице за продужени боравак.

Данас школу похађа 355 ученика, распоређених у 16 одељења. Са њима ради 11 учитеља и 23 наставника предметне наставе који својом квалитетном наставом овежбају успех у њиховом даљем школовању. Већ неколико година је организован продужени боравак у коме се окупљају деца од I-IV разреда у 3. групе. У продуженом боравку је организовано време за учење, вежбање, одмор, рекреацију и слободне активности. Школа ради у две смене, пре и после подне. Сви наши ученици уче енглески као први и руски као други страни језик. Такође се негује матерњи језик са елементима националне културе-словачки језик и мађарски језик као изборни предмет од I до VIII разреда. Ђачки лист „Кораци“ излази два пута годишње и пишу га, уређују ученици чланови редакције листа.

У школи се поред редовне наставе одвија и богат ваннаставни рад. Постоји више од 20. секција слободних активности где се ученици уписују и раде по свом опредељењу па да набројимо само неке од њих (фолклорна, кошаркашка, стони тенис, драмска, литерарна, рецитатори, ликовна, секција страних језика, млади биолози, географи, математичари, физичари, техничко и информатичко образовање, каратисти...). Бројна су признања, пехари и медаље које су ученици и њихови наставници донели са разних сусрета, смотри и такмичења. У новоизграђеној фискултурној сали се поред редовне наставе физичког васпитања одвијају школске приредбе и многе културне, спортске и друге манифестације од друштвеног значаја. На тај начин школа је постала средиште окупљања и дружења младих људи.

При школи постоји предшколска установа „Снежана“ у оквиру које функционишу две припремне предшколске групе и три групе вртића. Са децом ради пет васпитача.

Школа перманентно прати промене и захтеве Министарства просвете у циљу стручног усавршавања свих запослених и у циљу побољшања образовно-васпитног процеса процеса. У нашој школи наставнички колектив се труди да омогући ученицима да испуне своје ђачке дане песмом, игром, глумом, спортом и радом, јер је то оно чега ће се сећати и када више не буду ђаци.

4. ПЛАН И ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА ПО РАЗРЕДИМА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

План и програм наставе и учења обавезних предмета по разредима се реализује по следећим важећим документима

РАЗРЕД	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС-ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК
1. РАЗРЕД	Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС” - Просветни гласник, број 10/17, 12/18, 15/18, 18/18, 1/19 и 2/20)
2. РАЗРЕД	Правилник о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС” - Просветни гласник, 16/18, 3/19 и 5/21)
3. РАЗРЕД	Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС” - Просветни гласник, 5/19, 1/20 и 6/20)
4. РАЗРЕД	Правилник о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС” - Просветни гласник, 11/19, 6/20 и 7/21)
5. РАЗРЕД	Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС” - Просветни гласник, бр. 15/18, 18/18, 3/19, 3/20, 6/20 и 17/21)
6. РАЗРЕД	Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС” - Просветни гласник, бр. 15/18, 18/18, 3/19, 3/20, 6/20 и 17/21)
7. РАЗРЕД	Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС” - Просветни гласник, 5/19, 1/20, 6/20, 8/20, 5/21 и 17/21)
8. РАЗРЕД	Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС” – Просветни гласник, 11/19, 2/20, 6/20, 5/21 и 17/21)

4.1. ПРОЈЕКТНА НАСТАВА И ДИГИТАЛНИ СВЕТ

У школској 2022/2023. годину, у четвртој разреду, биће реализована Пројектна настава. Циљ Пројектне наставе је развијање општих међупредметних компетенција уз употребу информационо комуникационих технологија усмерених на достизање исхода. Ученици са наставницима бирају теме са предложене листе или осмишљавају нове, сходно областима интересовања. Планиран фонд часова на годишњем нивоу је 36.

У наредне четири године, у првом циклусу основног образовања, биће реализован Дигитални свет. Циљ наставе Дигиталног света је исто развијање свих општих међупредметних компетенција, са акцентом на дигиталну компетенцију. Планиран фонд часова на годишњем нивоу је 36.

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ТЕМЕ ПРОЈЕКТНЕ НАСТАВЕ
1. Компетениција за учење 2. Одговорно учешће у демократском друштву 3. Естетска компетенција 4. Комуникација 5. Одговоран однос према околини 6. Одговоран однос према здрављу 7. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву 8. Рад са подацима и информацијама 9. Решавање проблема 10. Сарадња 11. Дигитална компетенција	Уводни час Шта ли крије Гуливерова стопа Еко авантура Детективи здравог живота Бескрајна прича Дигитална безбедност Водим те, сад, кроз мој крај Завршни час

5. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ ПО РАЗРЕДИМА

План и програм обавезних изборних предмета по разредима се реализује по правилницима (Службени Гласник РС-Просветни Гласник) наведеним у тачки 5. школског програма.

ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	РАЗРЕД
Верска настава-православни катихизис	I-VIII
Верска настава-католички вјеронаук	I-VIII
Грађанско васпитање	I-VIII
Руски језик	V-VIII
Матерњи језик/говор са елементима националне културе-словачки језик	I-VIII
Матерњи језик/говор са елементима националне културе – мађарски језика	I-VIII

6. СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

План и програм слободних наставних активности реализује се на основу следећих Правилника - Правилник о допунама Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС – Просветни гласник, бр.17/2021), Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС – Просветни гласник, бр.17/2021) и Правилника о допуни Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС – Просветни гласник, бр.17/2021)

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	РАЗРЕД	АКТИВНОСТ	БРОЈ ЧАСОВА ГОДИШЊЕ
Животне вештине - од шк. 2022/23. године	5- 6.	Циљ активности је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове који ће му омогућити да боље разуме различите животне ситуације и изазове, повећа капацитет да на одговоран начин брине о себи, другима и околина и понаша се у складу са културом безбедности	36
Медијска писменост - од шк. 2022/23. године	5- 6.	Циљ активности је да подстакне развој медијске културе ученика и допринесе јачању способности разумевања деконструкције и креирања медијских садржаја, који ће ученику помоћи за даљи когнитивни, емоционални и социјални развој у савременом медијацијском окружењу	36
Вежбањем до здравља - од шк. 2022/23. године	5- 6.	Циљ активности је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове и вредности од значаја за одговоран однос према сопственом здрављу, физичком вежбању и здравим животним навикама	36

Цртање, вајање и сликање - од шк. 2022/23. године	5./6.	Циљ активности је да ученик кроз ликовни рад развија стваралачко мишљење и унапређује визуелно опажање, естетичке критеријуме и способност ликовног изражавања	36
Чувари природе - од шк. 2022/23. године	5- 6.	Циљ активности је да ученици стекну знање, понашање, ставове и вредности који су потребни за очување и унапређење животне средине, биодиверзитета, природе и одрживог развоја	36
Музиком кроз живот - од шк. 2022/23. године	5- 6.	Циљ активности је да ученик развија стваралачко и креативно мишљење кроз практичан рад, мотивацију, интелектуални социјални, емоционални и морални развој, свест о сопственом здрављу, опажање, осетљивост за естетику, радозналост и самопоуздање како би био оспособљен за креативно решавање проблема и имао одговоран однос према очувању уметничког наслеђа и културе свога и других народа	36
Сачувајмо нашу планету - од шк. 2022/23. године	5- 6.	Циљ активности је развијање функционалне писмености из области заштите животне средине, разумевање односа човек-природа са циљем бољег схватања света који га окружује, лакше сналажење у природном и социјалном окружењу и формирање одговорног и активног појединца у циљу разумевања и примене концепта одрживог развоја	36
Моја животна средина - од шк. 2022/23. године	7- 8.	Циљ активности је да допринесе развоју компетенција потребних за одговорну улогу у друштву у погледу очувања животне средине, биодиверзитета и одрживог развоја	36/34
Уметност - од шк. 2022/23. године	7- 8.	Циљ активности је да ученик развија вештине комуникације и сарадње, критичко и стваралачко мишљење, осетљивост за естетику, радозналост, мотивацију за истраживање и изражавање у различитим медијима, као и одговоран однос према очувању уметничког наслеђа и културе свога и других народа	36/34
Предузетништво - од шк. 2022/23. године	7- 8.	Циљ активности је да допринесе развоју иновативности и предузимљивости код ученика, способности да се идеје претворе у акцију, способности за тимски рад и коришћење разноврсних извора знања ради бољег разумевања друштвених процеса и појава ипреузимања одговорне улоге у савременом друштву	36/34

Домаћинство - од шк. 2022/23. године	7- 8.	Циљ активности је да ученици интегришу и функционализују знања стечена у оквиру различитих предмета у контексту свакодневног живота, да унапреде вештине и формирају навике у вези са важним активностима у свакодневном животу у области становања, одевања, исхране и употребе различитих материјала	36/34
Филозофија са децом - од шк. 2022/23. године	7- 8.	Циљ активности је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове који ће подстаћи и убрзати његов интелектуални развој и унапредити вештине размишљања, закључивања, самосталног, критичког и креативног мишљења	36/34

7. ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

ПРВИ ЦИКЛУС

Циљ допунске наставе у првом циклусу основног образовања из наставних предмета српски језик, математика и енглески језик је пружање подршке ученицима у учењу и савладавању наставних садржаја. Планиран фонд на годишњем нивоу за српски језик и математику је 36 часова.

СРПСКИ ЈЕЗИК - ДОПУНСКА НАСТАВА

РАЗРЕД	ОБЛАСТ/ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
1. РАЗРЕД	Почетно читање и писање	5	Правилно говори, пише, чита
	Књижевност	3	Чита, илуструје, уочава, игра по улогама, препознаје, прича, препричава, рецитије
	Језик	5	Уочава, чита, пише, запажа, образлаже, саопштава
	Језичка култура	5	Прича, препричава, описује, слуша, чита
УКУПНО		18	
2. РАЗРЕД	Књижевност	5	Чита, разуме, уочава ликове, место, време, тему, мотив, поступке, поуку, богати речник, записује, прича, препричава, проширује, рецитије
	Језик	10	Уочава, чита, открива, истражује, процењује, закључује, образлаже, саопштава, запажа, усваја, упоређује
	Језичка култура	3	Прича, препричава, описује, слуша, чита, пише
УКУПНО		18	

3. РАЗРЕД	Књижевност	4	Чита, истражује, илуструје, записује, уочава, разликује, препознаје, запажа, примењује, рецитије, богати речник
	Језик	8	Уочава, чита, открива, истражује, процењује, закључује, образлаже, саопштава, запажа, усваја, упоређује
	Језичка култура	6	Прича, препричава, описује, слуша, чита, пише
УКУПНО		18	
4. РАЗРЕД	Књижевност	5	Чита, истражује, илуструје, записује, уочава, разликује, препознаје, запажа, примењује, рецитије, богати речник
	Језик	7	Уочава, чита, открива, истражује, процењује, закључује, образлаже, саопштава, запажа, усваја, упоређује
	Језичка култура	6	Прича, препричава, описује, слуша, чита, пише
УКУПНО		18	

МАТЕМАТИКА - ДОПУНСКА НАСТАВА

РАЗРЕД	ОБЛАСТ/ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
1. РАЗРЕД	Геометрија	5	Уочава, препознаје, разликује, именује, црта, упоређује
	Бројеви	11	Пребројава, броји, пише, чита, упоређује, сабира, одузима
	Мерење и мере	2	Мери, упоређује, бележи
УКУПНО		18	
2. РАЗРЕД	Природни бројеви до 100	10	Броји, сабира, одузима, множи, дели, упоређује
	Геометријске фигуре и њихови међусобни односи	4	Уочава, препознаје, разликује, именује, црта, упоређује
	Мерење и мере	4	Мери, упоређује, бележи, црта
УКУПНО		18	
3. РАЗРЕД	Природни бројеви до 100	10	Броји, сабира, одузима, множи, дели, упоређује
	Геометријске фигуре и њихови међусобни односи	4	Уочава, препознаје, разликује, мери, пребројава, именује, црта, обележава, упоређује
	Мерење и мере	4	Мери, упоређује, бележи, црта, сабира, одузима, множи, дели
УКУПНО		18	
4. РАЗРЕД	Скуп природних бројева	9	Сабира, одузима, множи, дели, упоређује, групише
	Површина	5	Мери, упоређује, бележи, црта, сабира, одузима, множи, дели
	Мерење и мере	4	Мери, упоређује, бележи, црта, сабира, одузима, множи, дели
УКУПНО		18	

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК - ДОПУНСКА НАСТАВА

РАЗРЕД	ОБЛАСТ/ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
3. РАЗРЕД	My day	2	Чита, пажљиво преписује, пише, решава задатке, говори
	Where we live	1	Чита, пажљиво преписује, пише, решава задатке, говори
	The market	2	Чита, пажљиво преписује, пише, решава задатке, говори
	My bedroom	1	Чита, пажљиво преписује, пише, решава задатке, говори
	People	2	Чита, пажљиво преписује, пише, решава задатке, говори
	Off we go	2	Чита, пажљиво преписује, пише, решава задатке, говори
УКУПНО		10	
4. РАЗРЕД	Our school	1	Чита, пажљиво преписује, пише, решава задатке, говори
	The picnic	2	Чита, пажљиво преписује, пише, решава задатке, говори
	Daily tasks	2	Чита, пажљиво преписује, пише, решава задатке, говори
	Around town	2	Чита, пажљиво преписује, пише, решава задатке, говори
	Gadgets	2	Чита, пажљиво преписује, пише, решава задатке, говори
	yIn the hospital	1	Чита, пажљиво преписује, пише, решава задатке, говори
УКУПНО		10	

Циљ додатне наставе у трећем и четвртом разреду, из наставног предмета математика, је пружање нових, додатних садржаја ученицима који су савладали програм редовне наставе, а показују интересовање. Планиран фонд на годишњем нивоу је 36 часова.

МАТЕМАТИКА - ДОДАТНА НАСТАВА

РАЗРЕД	ОБЛАСТ/ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
3. РАЗРЕД	Скуп природних бројева	5	Сабира, одузима, множи, дели, упоређује, групише
	Проблемски задаци	5	Чита, записује, црта, упоређује, анализира, закључује, сабира, одузима, множи, дели
	Магични квадрат	3	Уочава, препознаје, пребројава, упоређује, сабира, одузима, множи
	Нумерација	3	Броји, сабира, одузима, множи, дели, упоређује
	Дешифровање рачунских операција	4	Уочава, препознаје, разликује, именује, записује, упоређује, рачуна
	Решавање задатака помоћу једначина, табела, дијаграма, погача	4	Чита, упоређује, бележи, црта, графички представља, сабира, одузима, множи, дели
	Геометријске фигуре и њихови међусобни односи	6	Мери, упоређује, бележи, црта, сабира, одузима, множи, дели, графички представља
	Мерење и мере	6	Мери, упоређује, бележи, црта, сабира, одузима, множи, дели, графички представља
УКУПНО		36	
РАЗРЕД	ОБЛАСТ/ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
	Скуп природних бројева	5	Сабира, одузима, множи, дели, упоређује, групише
	Проблемски задаци	5	Чита, записује, црта, упоређује, анализира, закључује, сабира, одузима, множи, дели
	Магични квадрат	3	Уочава, препознаје, пребројава, упоређује, сабира, одузима, множи
	Нумерација	3	Броји, сабира, одузима, множи, дели, упоређује

4. РАЗРЕД	Дешифровање рачунских операција	4	Уочава, препознаје, разликује, именује, записује, упоређује, рачуна
	Решавање задатака помоћу једначина, табела, дијаграма, погача	4	Чита, упоређује, бележи, црта, графички представља, сабира, одузима, множи, дели
	Геометријске фигуре и њихови међусобни односи	6	Мери, упоређује, бележи, црта, сабира, одузима, множи, дели, графички представља
	Мерење и мере	6	Мери, упоређује, бележи, црта, сабира, одузима, множи, дели, графички представља
УКУПНО		36	

ДРУГИ ЦИКЛУС

Циљ допунске наставе у другом циклусу основног образовања и васпитања је пружање подршке ученицима у учењу и савладавању наставних садржаја.

Додатна настава се организује за ученике који показују посебне способности и интересовања за поједине области природних и друштвених наука, пружајући им могућност да континуирано развијају своју даровитост.

СРПСКИ ЈЕЗИК - ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.	
Кораци	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.	
ПЕТИ РАЗРЕД	Врсте речи	2
	Главни и зависни реченични чланови, врсте предиката	2
	Падежи и основна значења падежа	3
	Глаголски вид, глаголски род, презентска и инфинитивна основа, перфекат, футур, презент	2

УКУПНО		9
ШЕСТИ РАЗРЕД	Придевске заменице	2
	Гласови и гласовне промене	3
	Творба речи (корен, творбена основа, начини творбе)	3
	Глаголски облици (сви обрађени у шестом и петом)	2
	Писање назива васионских тела, писање одричних придевских заменица са предлогом	1
УКУПНО		11
СЕДМИ РАЗРЕД	Прост/сложен, именски/ глаголски предикат; прави/неправи објекат; логички/граматички субјекат	3
	Значења падежа	2
	Конгруенција	2
	Правопис Употреба црте, цртице, тачке запете...	2
	УКУПНО	

ОСМИ РАЗРЕД	Прост/сложен, именски/ глаголски предикат; прави/неправи објекат; логички/граматички субјекат	1
	Комбинована творба, претварање	1
	Значења глаголских облика.	1
	Врсте зависних реченица, служба зависних реченица, интерпункција у зависним реченицама	3
	Писање скраћеница, писање имена из страних језика	2
УКУПНО		8

СРПСКИ ЈЕЗИК - ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.	
Кораци реализације	Уочавање ученика који брже напредују, организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)	
ПЕТИ РАЗРЕД	Врсте речи	1
	Падежи	1
	Глаголи и глаголски облици	4
	Књижевно- теоријски појмови	2
УКУПНО		8
ШЕСТИ РАЗРЕД	Врсте речи	1
	Падежи	1
	Глаголи и глаголски облици	2
	Књижевно- теоријски појмови	2
	Облици приповедања	1
	Творба речи	2
УКУПНО		9

СЕДМИ РАЗРЕД	Акценат	2
	Лексика	2
	Медији	2
	Књижевност	4
УКУПНО		10
ОСМИ РАЗРЕД	Акценат	2
	Лексика	2
	Медији	1
	Књижевност	4
УКУПНО		9

МАТЕМАТИКА - ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.	
Кораци реализације	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака према индивидуалним способностима ученика у виду радних/наставних листића, или делова одређених целина из наставних садржаја. Комбиновани рад	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.	
ПЕТИ РАЗРЕД	Скупови и операције са њима	2
	Делљивост бројева	3
	Угао	3
	Разломци	10
УКУПНО		18

ШЕСТИ РАЗРЕД	Цели бројеви	3
	Троугао	6
	Рационални бројеви	5
	Четвороугао	2
	Површине троугла и четвороугла	2
УКУПНО		18
СЕДМИ РАЗРЕД	Реални бројеви	4
	Питагорина теорема	4
	Рационални алгебарски изрази	4
	Многоугао	2
	Круг	2
	Зависне величине и њихово графичко представљање	1
	Сличност	1
УКУПНО		18
ОСМИ РАЗРЕД	Сличност троуглова	2
	Тачка, права, раван	2
	Линеарне једначине и неједначине са једном непознатом	2
	Призма	2
	Пирамида	1
	Линеарна функција	3
	Графичко представљање статистичких података	1
	Систем линеарних једначина са две непознате	2
	Ваљак	1
	Купа	1
	Лопта	1
УКУПНО		18

МАТЕМАТИКА - ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.	
Кораци реализације	Уочавање даровитих ученика који брже напредују, организација додатног рада према склоностима, способностима и интересима (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење и подстицање даровитих ученика на даљи рад.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)	
ПЕТИ РАЗРЕД	Скупови, операције са њима и скупови тачака	3
	Делјивост бројева	4
	Угао	4
	Разломци	7
УКУПНО		18
ШЕСТИ РАЗРЕД	Цели бројеви	4
	Троугао	6
	Рационални бројеви	4
	Четвороугао	4
УКУПНО		18
СЕДМИ РАЗРЕД	Реални бројеви	5
	Питагорина теорема	5
	Рационални алгебарски изрази	4
	Многоугао и круг	4
УКУПНО		18

ОСМИ РАЗРЕД	Сличност троуглова	2
	Тачка, права, раван	1
	Линеарне једначине и неједначине са једном непознатом	2
	Призма-сложенији примери	2
	Пирамида- сложенији примери	2
	Линеарна функција	2
	Графичко представљање статистичких података	1
	Систем линеарних једначина са две непознате	2
	Ваљак- сложенији примери	2
	Купа- сложенији примери	1
Лопта- сложенији примери	1	
УКУПНО		18

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.	
Кораци реализације	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.	
ПЕТИ РАЗРЕД	Greetings	1
	The verb 'be'	2
	Possessive adjectives/Family members	1
	Present Simple Tense	3
	Nouns	2
УКУПНО		9
ШЕСТИ РАЗРЕД	Verbs 'be' and 'have got'	1
	Present Simple Tense	3
	Prepositions	1
	Countable and uncountable nouns	1
	The comparison of adjectives	2
	Present Continuous Tense	1
УКУПНО		9

СЕДМИ РАЗРЕД	Past Simple	3
	Future with 'will' and 'going to'	2
	Present Perfect	3
	Past Continuous	1
УКУПНО		9
ОСМИ РАЗРЕД	Past Simple and Past Continuous	2
	Present Perfect	3
	Passive voice	2
	First conditional	2
УКУПНО		9

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради боље комуникације ученика на енглеском језику.	
Кораци реализације	Уочавање ученика који брже напредују, организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)	
ПЕТИ РАЗРЕД	School days	2
	Family	2
	Time out and places	3
	Food	2
УКУПНО		9
ШЕСТИ РАЗРЕД	My life	2
	Holidays	2
	Food	3
	The world	2
УКУПНО		9

СЕДМИ РАЗРЕД	My life	2
	The future	3
	Cities	2
	Experiences	2
УКУПНО		9
ОСМИ РАЗРЕД	Past and present	2
	Fame and fortune	2
	Health and safety	3
	Our environment	2
УКУПНО		9

БИОЛОГИЈА – ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.	
Кораци	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака: Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.	
ПЕТИ РАЗРЕД	Особине живих бића: ћелијска организација, нивои организације и покретљивост	
	Особине живих бића: исхрана и дисање	
	Особине живих бића: надражљивост, размножавање и излучивање	
	Особине живих бића: одржање стабилне унутрашње равнотеже организма	
	Особине живих бића: променљивост током времена, разноврсност живог света	
	Живот у екосистему	
	Наслеђивање и еволуција	
	Порекло и разноврсност живота	
Човек и здравље		
УКУПНО		9 часова

ШЕСТИ РАЗРЕД	Протисти: амебе, бичари, трепљари и паразитске праживотиње	
	Једноставни бескичмењаци: сунђери, дупљари, пљоснати црви	
	Једноставни бескичмењаци: ваљкасти црви, чланковити црви, мекушци	
	Бескичмењаци сложеније грађе: зглавкари и бодљокошци	
	Кичмењаци: рибе	
	Кичмењаци: водоземци и гмизавци; амнионтско јаје	
	Кичмењаци: птице	
	Кичмењаци: сисари	
	Еволуција живог света; природна и вештачка селекција	
УКУПНО		9 часова
СЕДМИ РАЗРЕД	Човек и његови преци	
	Ћелијска организација; ћелијске деобе; хромозоми, ДНК, и гени	
	Кожни систем; скелетни систем; мишићни систем	
	Нервни систем;	
	Ендокрини систем; систем чулних органа	
	Дигестивни систем и систем органа за дисање	
	Систем органа за циркулацију: крвни и лимфни систем	
	Систем органа за излучивање; систем органа за размножавање	
	Пубертет и промене у понашању	
УКУПНО		9 часова
ОСМИ РАЗРЕД	Живот и животна средина	
	Основи екологије: абиотички фактори, популација	
	Основи екологије: биотоп и биоценоза, еколошка ниша, спратовност, фенолошке фазе	
	Основи екологије: екосистем; кружење супстанце и проток енергије; трофички нивои; сукцесије	
	Основи екологије: биоми и биосфера	
	Биодиверзитет, црвене листе, црвене књиге, природна добра и национални паркови	
	Климатеске промене; глобално загревање; киселе кише	
	Оштећење озонског омотача; дефорестација; десертификација	
	Еколошка култура; правни основи у заштити животне средине	
УКУПНО		9 часова

БИОЛОГИЈА – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.	
Кораци реализације	Уочавање ученика који брже напредују, организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)	
ПЕТИ РАЗРЕД	Посматрање ћелија воћа, плуте, хуманих ћелија	
	Посматрање грађе лептира, пера птице	
	Посматрање протока воде кроз биљку; транспирација (опционо)	
	Вегетативно размножавање биљака	
	Гајење винских мушица	
	Модел плућа – вежба и оглед	
	Генетика и ја - огледи	
	Врсте које нестају - пројекат	
	Израда хранилице и кућица за птице - пројекат	
УКУПНО		9 часова
ШЕСТИ РАЗРЕД	Гајење амебе у култури; огледи	
	Гајење еуглене у култури; огледи	
	Гајење парамецијума у култури; огледи	
	Гајење хидре; огледи	
	Гајење кишних глиста; израда виваријума; испитивање бројности кишних глиста у земљишту	
	Дафнија и циклопс у језерској води; посматрање тардиграда	
	Оглед са рибљим мехуром	
	Мерење висине и дужине скокова жабе; посматрање грађе пера и јајета птица	
	Израда хранилице и кућица за птице - пројекат	
УКУПНО		9 часова

СЕДМИ РАЗРЕД	Посматрање властитог ткива и ћелија	
	Упознај своје кости и мишиће; испитивање састојака кости	
	Распоред чула у кожи; испитивање зона укуса на језику	
	Доказивање постојања слепе мрље у оку; оптичке илузије	
	Прављење модела плућа сисара;	
	Испитивање деловања амилазе на скроб; деловање хлороводоничне киселине и пепсина на беланчевине; дејство жучи на масти; доказивање жучних боја; припремање физиолошког раствора; хидролиза масти – добијање сапуна	
	Дисекција срца	
	Дисекција бубрега; реакција мокраће	
	Антрополошка истраживања	
УКУПНО		9 часова
ОСМИ РАЗРЕД	Фенолошка посматрања	
	Утицај еколошких фактора (температуре, светлости и воде) на биљке	
	Доказивање присуства угљен-диоксида у ваздуху; доказивање прашине у ваздуху	
	Симбиоза – корен биљке (лептирњача) и микроорганизми	
	Испитивање киселости тла; испитивање шумске стеље	
	Екосистем стајаћих вода – језеро или бара; ливадска или шумска заједница – теренски рад	
	Одређивање густине популације; одређивање покровности биљних врста	
	Израда дихотоног кључа врста биљака	
	Врсте које нестају - пројекат	
УКУПНО		9 часова

ИСТОРИЈА – ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.
Кораци реализације	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи
Временски оквир	Током школске године
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.

РАЗРЕД	ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА
ПЕТИ РАЗРЕД	Увод у историју	2
	Праисторија	2
	Стари исток	3
УКУПНО		7
ШЕСТИ РАЗРЕД	Европа и средоземље у раном средњем веку	2
	Срби и њихово окружење у раном средњем веку	2
	Европа у позном средњем веку	4
	Српски народ у позном средњем веку	1
УКУПНО		9
СЕДМИ РАЗРЕД	Велика географска открића	1
	Српски народ под страном влашћу 16-18 век	4
	Нововековне српске државе	2
УКУПНО		7
ОСМИ РАЗРЕД	Први светски рат	2
	Други светски рат	2
	Европска унија	2
УКУПНО		6

ИСТОРИЈА – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.
Кораци реализације	Уочавање ученика који брже напредују, организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење ученика.
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака (садржаја) према индивидуалним способностима, склоностима и интересовањима ученика. Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи
Временски оквир	Током школске године
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)

РАЗРЕД	ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА
ПЕТИ РАЗРЕД	Увод у историју	2
	Праисторија	2
	Стари исток	3
УКУПНО		7
ШЕСТИ РАЗРЕД	Европа и средоземље у раном средњем веку	2
	Срби и њихово окружење у раном средњем веку	2
	Европа у позном средњем веку	4
	Српски народ у позном средњем веку	1
УКУПНО		9
СЕДМИ РАЗРЕД	Велика географска открића	1
	Српски народ под страном влашћу 16-18 век	4
	Нововековне српске државе	2
УКУПНО		7
ОСМИ РАЗРЕД	Први светски рат	2
	Други светски рат	2
	Европска унија	2
УКУПНО		6

ГЕОГРАФИЈА – ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.
Кораци реализације	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи
Временски оквир	Током школске године
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.

РАЗРЕД	ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА
ПЕТИ РАЗРЕД	Васиона и Земља	2
	Географска карта	2
	Планета Земља	3
УКУПНО		7
ШЕСТИ РАЗРЕД	Становништво на Земљи	2
	Регионална географија Европе	2
	Северна и Јужна Америка	4
	Азија, природне и друштвене одлике	1
	Африка, природне и друштвене одлике	1
УКУПНО		10
СЕДМИ РАЗРЕД	Аустралија	5
УКУПНО		5
ОСМИ РАЗРЕД	Природне одлике Р. Србије	1
	Становништво и насеља Р. Србије	1
	Привреда Р. Србије	1
УКУПНО		3

ГЕОГРАФИЈА – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.
Кораци реализације	Уочавање ученика који брже напредују, организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење ученика.
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака (садржаја) према индивидуалним способностима, склоностима и интересовањима ученика. Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи
Временски оквир	Током школске године
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)

РАЗРЕД	ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА
ПЕТИ РАЗРЕД	Васиона и Земља	2
	Географска карта	2
	Планета Земља	3
УКУПНО		7
ШЕСТИ РАЗРЕД	Становништво на Земљи	2
	Регионална географија Европе	2
	Северна и Јужна Америка	4
	Азија, природне и друштвене одлике	1
	Африка, природне и друштвене одлике	1
УКУПНО		10
СЕДМИ РАЗРЕД	Аустралија	4
УКУПНО		4
ОСМИ РАЗРЕД	Природне одлике Р. Србије	1
	Становништво и насеља Р. Србије	1
	Привреда Р. Србије	1
УКУПНО		3

ФИЗИКА – ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.
Кораци реализације	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи
Временски оквир	Током школске године
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.

РАЗРЕД	ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА
ШЕСТИ РАЗРЕД	Мерење	4
	Кретање	4
	Сила	2
	Маса и густина	7
	Притисак	5
УКУПНО		22
СЕДМИ РАЗРЕД	Сила и кретање	12
	Кретање тела под дејством силе теже. Сила трења	6
	Равнотежа	5
	Механички рад и енергија	5
	Топлотне појаве	2
УКУПНО		30
ОСМИ РАЗРЕД	Осцилаторно и таласно кретање	2
	Светлосне појаве	4
	Електрично поље	3
	Електрична струја	7
	Магнетно поље	2
	Елементи атомске и нуклеарне физике	2
УКУПНО		20

ФИЗИКА – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.
Кораци реализације	Уочавање ученика који брже напредују, организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење ученика.
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи
Временски оквир	Током школске године
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)

ШЕСТИ РАЗРЕД	Кретање	7
	Сила	7
	Мерење	7
	Маса и густина	6
	Притисак	5
УКУПНО		32
СЕДМИ РАЗРЕД	Сила и кретање	12
	Кретање тела под дејством силе теже. Сила трења	6
	Равнотежа	5
	Механички рад и енергија	6
	Топлотне појаве	3
УКУПНО		32
ОСМИ РАЗРЕД	Осцилаторно и таласно кретање	4
	Светлосне појаве	7
	Електрично поље	5
	Електрична струја	9
	Магнетно поље	4
	Елементи атомске и нуклеарне физике	3
УКУПНО		32

ХЕМИЈА – ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ	Утврдити садржаје са оним ученицима, који нису успели да их усвоје у редовној настави применом индивидуализације како би им се омогућило усвајање програма.	
Кораци реализације	Идентификовање ученика који спорије напредују, организација допунског рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење допунске наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације.	
СЕДМИ РАЗРЕД	Основни хемијски појмови	4
	Структура супстанце	10
	Хомогене смеше-раствори	6
	Хемијске реакције и израчунавања	14
УКУПНО		34

ОСМИ РАЗРЕД	Основни хемијски појмови	3
	Хемијски елементи и једињења	8
	Неорганска једињења	6
	Електролитичка дисоцијација	3
	Угљоводоници	6
	Ацикличка органска једињења са кисеоником	5
	Биолошки важна органска једињења	4
УКУПНО		35

ХЕМИЈА – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.	
Кораци реализације	Уочавање ученика који брже напредују, организација додатног рада (избор садржаја за одређени разред или за одређеног ученика), извођење додатне наставе, праћење ученика.	
Начин реализације (облици и методе рада)	Диференцијација задатака Индивидуални рад, рад у пару, рад у групи	
Временски оквир	Током школске године	
Вредновање – начин коришћења резултата вредновања	Усмена и писмена провера постигнућа ученика, вођење педагошке документације, учешће даровитих ученика на свим нивоима такмичења (школско, општинско, градско, републичко, међународно)	
СЕДМИ РАЗРЕД	Основни хемијски појмови	10
	Хомогене смеше-раствори	10
	Хемијске реакције и израчунавања	16
УКУПНО		36
ОСМИ РАЗРЕД	Хемијски елементи и једињења	9
	Класе неорганских једињења	10
	Угљоводоници	5
	Ацикличка органска једињења са кисеоником	5
	Биолошки важна органска једињења	5
УКУПНО		34

8. ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

У циљу подстицања индивидуалних склоности и интересовања, садржајног и квалитетног коришћења слободног времена, ради богаћења друштвеног живота и разоноде, развијања и неговања другарства и пријатељства Школа ће реализовати ваннаставне активности ученика у области науке, технике, културе, уметности, мадија и спорта.

Реализација ових активности везана је и за сарадњу са локалном средином и ангажовањем Школе у разним пројектима. Садржај ових активности у разредној настави дат је у склопу програма за сваки разред, а овде су садржаји дати оријентационо. Сви садржаји и активности које се реализују у току једне школске године нису унапред предвидиви, односно током године се реализују и неке активности и садржаји који нису дати у плановима. У предметној настави ученици се изјашњавају путем анкете о укључивању у неку од секција на почетку сваке школске године. Веома је значајно што се на овим активностима ради на развијању духа другарства, толеранције на различитости, спремност пружања помоћи и подршке другима, духа тимског рада. У табели је дат распоред одржавања секција и њихови руководиоци а глобални садржаји су у Годишњем плану рада школе детаљније разрађени, а током године се често реализује више од планираног.

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ/ СЕКЦИЈЕ	РАЗРЕД	АКТИВНОСТ	БРОЈ ЧАСОВА ГОДИШЊЕ
НОВИНАРСКА СЕКЦИЈА/ ШКОЛСКИ ЛИСТ	сви	Циљ активности је да ученици усвајају новинарски стил и ближе се упознају са различитим информативним жанровима (вест, чланак, извештај), као и са књижевно-публицистичким жанровима (репортажа, путопис, интервју).	36
НОВИНАРСКА СЕКЦИЈА	3 - 4.	Циљ активности је да ученици усвајају новинарски стил и ближе се упознају са различитим информативним жанровима (вест, чланак, извештај), као и са књижевно-публицистичким жанровим (репортажа, путопис, интервју).	36
НОВИНАРСКА СЕКЦИЈА	6.- 8.	Креативно писање, тачно писање, праћење чињеница Повезивање наслова дела из лектире и род, врсту и лик из дела, тачно писање, праћење чињеница, препознавање врсте стихова. Тачно писање, примена бирократског језика, анализа реклама, проучавање локалног говора, праћење чињеница	36

ХОР	5.-8.	Циљеви и задаци ове секције су упознавање ученика са певањем у оквиру мешовитих гласовних група, неговање музичке уметности у оквиру хорског певања кроз обраду најразличитијих композиција из разних епоха, развијање солидарности и другарства између ученика различитих узрастних група	36
МУЗИКОМ КРОЗ СВЕТ	први	Музичке игре и песме; Играње музичких игара; Певање песама; Вежбе активног слушања музике; Слушање музике . Увежбавање тапшалица, свирање телом; Увежбавање покретних игара уз музику; Вежбе ритма, координације, концентрације, размишљања унапред...уз музику; Израда музичких инструмената	36
РИТМИЧКА СЕКЦИЈА	1-4	Вежбе за перманентан развој личности ученика. Извођење ритмичких вежби. Певање дечијих песмица Наступање на школским манифестацијама	36
ДРАМСКА СЕКЦИЈА	1 - 8	Вежбе (дикција, покрет, мимика, имитација, говорништво, игра глума) Сценско извођење (одабир текстова за драмско извођење, проучавање текста, подела улога, читање по улогама, припрема костима и увежбавање кореографије, припрема сценографије) Вежбе визуелног контакта. Гестови и мимика Слушање снимка радио драме. Упознавање говорне уметности из историје позоришта и драме. Гледање позоришног дела. Увежбавање садржаја за наступ скеције поводом школске славе - Светог Саве. Увежбавање садржаја планираних за наступе на такмичењу. Осврт на постигнуте или непостигнуте резултате. Сусрет за истакнутим глумцем.	36
РЕЦИТАТОРСКА СЕКЦИЈА	1-8.	Увежбавање изражајног читања, артикулација. Дикција. Акценатске вежбе. Вежбе интонације и вежбе интензитета гласа. Вежбе темпа, ритма. Паузе у рецитовању, понављање и рефрени. Истраживање облика изражавања. Вежбе визуелног контакта. Гестови и мимика	36

ЛИКОВНА СЕКЦИЈА	1.-8.	Задатак секције је да развија способност ученика за опажање облика, величина, боја и положаја облика у природи. На часовима ликовне секције се стварају услови да ученици користе различите технике и средства ликовно -визуелног изражавања а које су прилагођене интересовањима и способностима ученика. На тај начин могу да изразе своју машту, креативност и игру који су саставни део ликовног израза. Такође, утиче на развијање радних навика и одговорности.	36
СПОРТСКИ КЛУБ	1.-8.	Ученици (подељени у различите групе), надограђују своје знање, технику из различитих спортова и способности (моторику, снагу, брзину, агилност, спретност). Упознају се са теоретским чињеницама тј. тактиком у екипним спортовима (фудбал, кошарка, рукомет, одбојка...).	36
СТОНИ ТЕНИС	1 - 8.	Теоријски део: 1. Улога и значај физичког васпитања; 2. Историја стоног тениса; 3. Хигијена и хигијенске навике; 4. Правила игре и такмичења. Практични део: 1. Стонотениска игра; 2. Допунска активност.	36
МЛАДИ ИСТОРИЧАРИ	5 - 6.	Договор о будућем раду, термину...Уређење кабинета Израда тематских карата, панова, зидних новина, анализа историјских карата Израда семинарских радова, есеја, кратких сентенци на одређену тему. Посете изложбама, културним институцијама. Припрема и учешће на такмичењима. Занимљива историја.	36
НАРОДНА ТРАДИЦИЈА	1-8	Традиционални занати: Упознавање различитих традиционалних заната. Стицање елементарних знања о појединим традиционалним занатима. Упознавање са фолклорним веровањима као пратећим формама традиционалних заната. Упознавање карактеристичних обичајно-обредних облика понашања везаних за одређене традиционалне занате. Упознавање типичних традиционалних заната урбаних и руралних средина. Схватање значаја чувања и неговања традиционалних заната.	36
ГЕОГРАФСКА СЕКЦИЈА	5 - 8.	Области старих цивилизација. Израда панова са фотографијама заслужних географа. Израда панова Васиона и васионска тела. Мерења на карти, употреба компаса. Оријентација у простору. Обилазак морфолошких целина/канал ДТД. Заштита природе од загађивања.	36

МАТЕМАТИЧКА СЕКЦИЈА - “Мислише”	3 - 8.	Историјски развој математике. Познати математичари, занимљивости из њиховог живота. Занимљива предавања ученика (реферати). Развој нумерације. Занимљива математика („ срећан број“, број имена, број рођења). Занимљиви задаци- бројевни ребуси. Занимљиви задаци- дешифровање рачунских операција. Мала комбинаторика. Бројање дужи и фигура. Решавање логичких задатака помоћу таблица и дијаграма.Текстуални задаци логичко комбинаторне природе. Квиз такмичење у оквиру чланова. Забавна геометрија. Рачунске операције и брзо рачунање. Математичке слагалице, ученици аутори. Квиз такмичење у оквиру чланова. Запажања о раду секције и предлози за следећу школску годину	18
МЛАДИ БИОЛОЗИ	5 - 6.	Коришћење лабораторијског прибора . Истраживање екосистема у околини места Неговање биљака у школи и школском дворишту. Сарадња са еколошким организацијама. Учешће у акција уклањања отпада. Истраживање биљног и животињског света околине. Из живота и рада научника који су допринели развоју научне мисли у биологији. Заштићени природни резервати. Поглед у чудесни свет животиња- животиње са струјом. „Олимпијске игре” са учешћем представника животињских врста.	29
БИБЛИОТЕЧКА СЕКЦИЈА	4.-8.	Чланови секције промовишу књиге и читање, сређују књижни фонд, унапређују квалитет услуга, прате потребе корисника, представљају нова издања домаћих и страних аутора, израђују пано културних дешавања, приређују изложбе, обележавају јубилеје, учествују у креативним радионицама, одлазе на књижевне вечери, промоције књига, предавања, у музеје, галерије, позоришта, библиотеке, део су подшке културним манифестацијама у школи, сарађују са другим секцијама.	36
ЛИТЕРАРНА СЕКЦИЈА	1 - 4.	Задатак секције је радити на развијању позитивног односа према читању и важности разумевања текста. Литерарна секција подстиче ученике на литерарно стваралаштво.Ученици се баве се писањем кратких литерарних форми, обично по сопственим афинитетима и интересовањима за теме.	36
ИНФОРМАТИЧКА СЕКЦИЈА	5.-8.	Циљ ове активности је упознавање ученика са савременим трендовима из области информационо – комуникационих технологија, проширивање знања из предмета Информатика и рачунарство и оспособљавање ученика за адекватно и сврсисходно коришћење модерног хардвера и софтвера.	18

СЕКЦИЈА ЗА ПРОГРАМИРАЊЕ	5.-8.	Циљ рада секције из програмирања јесте стицање знања и вештина из области програмирања и припрема ученика за учешће на такмичењима. Разумевање алгоритама и умеће алгоритамског изражавања постаје општеобразовна потреба	18
СЕКЦИЈА РУСКОГ ЈЕЗИКА	5 - 8.	Увежбавање изражајног читања, артикулација. Дикција. вежбе. Вежбе интонације и вежбе интензитета гласа. Вежбе темпа, ритма. Паузе у рецитовању, понављање и рефрени. Истраживање Облика изражавања. Вежбе визуелног контакта. Гестови и мимика. Слушање снимка са Цда. Упознавање уметности, историје традиције и обичаја земље чији језик учимо. Увежбавање садржаја за наступ секције поводом Дана језика, Масленице, школске славе - Светог Саве, Дана школе, Дана победе..Увежбавање садржаја планираних за наступе на такмичењу. Осврт на постигнуте или непостигнуте резултате.	36
СЛОВАЧКА СЕКЦИЈА	1 - 8.	Игре, песме, драматизација (Дан школе). Тематска приредба (Луцка, Микулаш, Вианице) Такмичење рецитатора. Гледање словачких филмова, слушање музике,зидне новине. Дружење са другим школама, приредба за крај школске године,праћење пројеката које планира Република Словачка у току школске године, приредба (Ускрс,...)	
ENGLISH CLUB	1 - 4.	Упознавање ученика са географијом, животом у школи, храном спортом и празницима у земљама енглеског говорног подручја; Припрема позоришне представе по избору	36
ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК	5-8.	Циљ секције је стицање додатних знања, упознавање језичких појмова и појава, подизање свести о различитости култура у писаној и усменој речи, оспособљавање за дубљу дискусију на разне теме и решавање лексичких, семантичких, граматичких и стилских задатака, подстицање на критичко мишљење и истраживачки рад. Активности секције обухватају: дискусије и дебате на енглеском језику; обележавање значајних датума уз обавезну компаративну анализу - кроз израду паноа, рецитације, квизове, игре речи, писање састава; организовање преводилачких и поетских радионица; гледање филмова без превода или са титловима на енглеском језику; упућивање ученика на употребу интернет сајтова за учење енглеског језика и коришћење литературе британских и америчких писаца, уз одигравање сцена из романа или игру асоцијације везану за дешавања у њима; ПП и видео презентације са општом или стручном тематиком.	

9. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ

Ради развоја и практиковања здравог начина живота, развоја свести о важности сопственог здравља и безбедности, о потреби неговања и развоја физичких способности, као и превенције насиља, наркоманије, малолетничке деликвенције, школа у оквиру школског програма реализује и програм школског спорта, којим су обухваћени сви ученици.

Овим програмом обухваћени су сви ученици школе.

За ученике петог и шестог разреда у оквиру предмета физичко и здравствено васпитање реализују се фонд од 1,5 часа недељно обавезне физичке активности.

ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Септембар	-Јесењи крос -Секције (кошарка, стони тенис, атлетика)	Актив физичког васпитања Актив физичког васпитања, наставник разредне наставе
Октобар	-Дечија недеља -Недеља спорта -Уличне трке -Општинско такмичење у стоном тенису -Секције (кошарка, стонитенис, фудбал, атлетика)	Актив физичког васпитања, наставник разредне наставе
Новембар	-Секција (кошарка, фудбал, рукомет, атлетика) -Школско такмичење у рукомету -Школско такмичење у кошарци (3 на 3) -Општинско такмичење у рукомету -Општинско такмичење у кошарци (3 на 3) -Окружно такмичење у пливању	Актив физичког васпитања
Децембар	-Секција (одбојка, рукомет, атлетика, фудбал) -Општинско такмичење у одбојци	Актив физичког васпитања
Јануар	-Секција (одбојка, рукомет, фудбал, атлетика)	Актив физичког васпитања
Фебруар	-Секција (одбојка, рукомет, фудбал, атлетика) -Школско такмичење у фудбалу	Актив физичког васпитања
Март	-Секција (рукомет, атлетика, фудбал) -Општинско такмичење у фудбалу	Актив физичког васпитања
Април	-Секција (рукомет, атлетика) -Недеља спорта -Школско такмичење у атлетици	Актив физичког васпитања

Мај	-Секција (рукомет,атлетика,фудбал) -Пролећни крос -Зонско такмичење у атлетици	Актив физичког васпитања
Јун	-Међуразредна такмичења –спорт по избору	Актив физичког васпитања

10. ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ

Културне активности реализоваће се кроз активности ученика и наставника, у сарадњи са локалном самоуправом, културним институцијама у граду и земљи. Циљ ових активности је промоција културе и уметности, промоција школе, примена знања и вештина стечених у школи и ван ње, развијање естетских вредности и навика, јачање самопоуздања и вештине у јавном наступу, омогућавање испољавање уметничких талената ученика, унапређење етоса, унапређење сарадње са родитељима.

Садржаји програма	Месец	Активности ученика	Активности наставника	Начини и поступци остваривања садржаја	Циљеви и задаци садржаја програма
Израда годишњег програма рада	август		Сарадња са тимовима на нивоу Школе	Састанци са руководством и члановима тимова, разговори,размене мисљења, успостављање додирних тачака	Постизање нивоа потребне припремљености за реализовање активности на годишњем нивоу
Обележавање почетка школске године – пријем првака	август - септембар	Учествовање у приредби	-одабир ученика и пригодних текстова -организовање -координирање	тимски рад	-пружање подршке ученицима и родитељима -добродошлица
Обележавање Дана школе и места	септембар	Учествовање у приредби, спортским такмичењима	-координирање -усмеравање активности ученика - поставка изложбе " То смо ми"	рад у групама тимски рад	-указивање на значај годишњице -сарадња са локалном заједницом
Обележавање Дечје недеље	октобар	Пријем првака у Дечији савез Учествовање у конкурсима, изложбама, такмичење, хуманитарна акција	-координирање -усмеравање активности	тимски рад	-развијање хуманих осећања и такмичарског духа

Међународни сајам књига Београд	октобар		Посета сајму		Стручно усавршавање
Обележавање државних празника који се славе (21.октобар, 8.новембар, 11.новембар, 27.јануар, 17.фебруар, 22.април, 9.мај, 28.јун)	прво и друго полугодиште	Прављење панова, организовање изложби, писање реферата	-задуживање ученика -усмеравање активности -презентовање садржаја	рад у групама тимски рад демонстративни истраживачки	-указивање на значај културних и националних вредности
Обележавање школске славе – Светог Саве	јануар	Припрема и извођење приредбе, учешће на ликовном и литерарном конкурс, израда панова	-израда сценарија за приредбу - одабир ликовних и литерарних радова за јавну публикацију	тимски рад	-указивање на значај и дело Светог Саве -обележавање школске славе
„ Масленица“	фебруар	Приредба и изложба	координисање -усмеравање активности ученика	тимски рад	- Упознавање са културом руског народа
Обележавање 8. марта	март	Припрема честитки, изложба радова, организовање приредбе	-координисање -усмеравање активности ученика	тимски рад истраживачки	-указивање на историјски значај и вредност мајке као ослонца породице
Словачки језик	Током године	Приредба и изложба	координисање -усмеравање активности ученика	тимски рад	- Упознавање са културом словачког народа
Обележавање Васкрса	април	Украшавање, фарбање васкршњих јаја, цртање, сликање, вајање, изложба	-усмеравање активности ученика	тимски рад	-очување традиције -развијање креативности
Пролећни вашар	април	Продаја ученичких радова	координисање -усмеравање активности ученика	рад у групама тимски рад	- развијање радних навика
Посете позоришту, музеју, архиву, галерији	прво и друго полугодиште	Посете ученика, презентовање	-координисање (библиотекар)	тимски рад	-развијање естетских и културних вредности -стицање знања

" Нај глас школе"	мај	такмичење	координисање -усмеравање активности ученика	рад у групама тимски рад	развијање креативности, такмичарског духа
Приредба поводом завршетка разредне наставе за ученике 4. разреда	јун	приредба	координисање -усмеравање активности ученика	рад у групама тимски рад	развијање естетских и културних вредности

11. ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Школска библиотека је место библиотечко-информационе, васпитно-образовне и културне активности школе. У школској библиотеци прикупља се, обрађује и ученицима, наставницима и стручним сарадницима даје на коришћење библиотечко-информациона грађа (књиге, лексикони, енциклопедије, речници, серијске публикације и др.) и извори. Библиотека у свом фонду прикупља и стручну литературу за наставнике и стручне сараднике. Задатак школске библиотеке је да код ученика развија навике читања и коришћења библиотечких услуга, као и да ученике оспособљава да користе информације у свим облицима и на свим медијима и омогући им да овладају вештинама потребним за учење у току целог живота.

Радам библиотеке руководи стручни сарадник – библиотекар са пола норме. Низ активности, посебно наставника српског језика и секција везаних за овај предмет и учитеља реализује се у сарадњи са библиотеком.

Ред.б р.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Вођење евиденције о књижном фонду у складу са прописима за библиотеке,	-евиденција ажурирана	библиотекар	Током године
2.	Набавка библиотечке грађе, њено инвентарисање, сигнирање и каталогизација	-отварање картица за нову грађу одмах по њеном набављању	библиотекар	Током године
3.	Издавање библиотечке грађе на употребу ученицима и наставницима (задуживање и раздуживање)	-евиденција уредна и благовремено вођена	библиотекар	Током године
4.	Упознавање ученика 1. разреда са библиотеком и начином њеног рада	-посета одељења 1. разреда школској библиотеци	-учитељи 1. разреда, библиотекар	Септембар

5.	Акција сакупљања књига ученика школе	-евиденција о добијеним књигама	Библиотекар, ОС	октобар
6.	Обучавање ученика у коришћењу стручног фонда школске библиотеке	-увек када ученици први користе ову грађу	библиотекари и наставници	По потреби
7.	Израда годишњег и месечних планова рада	-урађени планови	библиотекари	септембар и сваки наредни месец
8.	Помоћ у организацији и реализацији часова редовне наставе српског језика и других часова у библиотеци	-сарадања са предметним наставницима и припрема додатне наставне грађе	наставници ,учитељи, библиотекар	Током године
9.	Пружање помоћи ученицима при избору литературе	-пружање помоћи посебно ученицима разредне наставе	библиотекар	Током године
10.	Пружање помоћи у организовању тематских изложби / знамените личности, јубилеји, чување језика/	-прикупљање грађе и прилога	Библиотекар, предметни наставници	Током године
11.	Сарадња са сеоском- градском библиотеком-посета и размена искуства у раду	-обилазак библиотеке	библиотекар	Најмање једном у полугодишту
12.	Обележавање Светског дана књиге –листа најчитанијих књига за све узрасте и постављање на сајту школе	-постављена листа на сајту и у библиотеци	Библиотекар, наставници српског језика	април
13.	Расходовање оштећених и дотрајалих књига	-евиденција о расходованим књигама	библиотекар	Јуни, август
14.	Предлог набавке нових књига према потребама школе	-списак књига које треба набавити	библиотекар	Јуни, август

12. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА, ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

„Република Србија се ратификацијом Конвенције о правима детета Уједињених нација („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори”, број 15/90 и

„Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, бр. 4/96 и 2/97 – у даљем тексту: Конвенција), обавезала да обезбеди остваривање свих права детета, а нарочито, на заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања, потпуну информисаност, на правично поступање и заштиту приватности, као и да детету које је било изложено насиљу обезбеди подршку за физички и психички опоравак и његову социјалну реинтеграцију.“

Посебним протоколом за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања ("Службени гласник РС", бр. 46 од 26. јуна 2019, 104 од 31. јула 2020.) у образовно-васпитним установама детаљније се *развијају интерни поступак у ситуацијама сумње или дешавања насиља, злостављања и занемаривања*. Посебни протокол пружа и *оквир за превентивне и интервентне активности* и води ка унапређењу стандарда за заштиту ученика.

Посебни протокол је обавезујући за све који учествују у раду и животу васпитно-образовне установе и намењен је деци, ученицима, наставницима, директорима, стручним сарадницима, помоћном и административном особљу, родитељима/старатељима и представницима локалне заједнице.

У примени Правилника о протоколу установа је дужна да обезбеди услове за сигурно и подстицајно одрастање и развој детета и ученика, заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања и социјалну реинтеграцију детета и ученика које је извршило, односно било изложено насиљу, злостављању или занемаривању. У свим поступцима који се тичу детета приоритетни принцип поступања је најбољи интерес детета.

Општи циљ овог програма је унапређење квалитета живота деце, односно стварање безбедне и подстицајне средине за ученике применом мера превенције и мера интервенције.

ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ

Специфични циљ 1. Подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад установе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања.

Активности и задаци:

- Наставак рада Тима за заштиту деце/ученика од насиља (план рада тима, редовни састанци Тима, обавештавање ученика, родитеља и запослених о активностима и плану рада)
- истраживање- (упитник за ученике, упитник за наставнике, упитник за родитеље ради процене учесталости и најчешћих облика насиља, као и капацитета ученика и запослених да одреагују на насиље на правилан начин, процена реализованих обука за запослене и потреба даљег усавршавања)
- Подсећање свих учесника у животу и раду школе на „Посебан протокол за заштиту деце и ученика од злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама“ (НВ, СР, родитељски састанци, ШО)
- повећање осетљивости за препознавање и реаговање на насиље (на часовима ОС- радионице, предавања)
- информисање о темама везаним за безбедност ученика и различите облике насиља (трибине, предавања, разговори)

Специфични циљ 2: Дефинисање процедура и поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља

Активности и задаци:

- усклађивање постојећих подзаконских аката установе (Правилник о безбедности и други)
- дефинисање улога и одговорности у примени процедура и поступака (унутрашња и спољашња заштитна мрежа- коме се и када обраћају за помоћ)

Специфични циљ 3: Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања

Активности и задаци:

- развијање толеранције и прихватања различитости и развијање културе понашања у оквиру образовно-васпитних активности (радионичарски рад- стварање позитивне климе у одељењу)
- развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацијама насиља (радионице, ненасилно решавање сукоба, Ја-говор)
- организовање обука за ненасилну комуникацију и конструктивно решавање сукоба
- организовање разноврсних заједничких активности ученика, наставника и родитеља (ваннаставне активности, ускршњи базар, новогодишњи вашар, креативне радионице, спортска такмичења)

МЕРЕ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ

Специфични циљ 1: Спровођење поступака и процедура реаговања у ситуацијама насиља и успостављање система ефикасне заштите деце услучајевима насиља

Активности и задаци:

- унутрашња заштитна мрежа (ОС, Тим, стручни сарадници, директор; процена нивоа ризика и реаговање у складу са проценом)
- спољашња заштитна мрежа (сарадња са релевантним службама)

Специфични циљ 2: Стално праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности програма заштите

Активности и задаци:

- праћење и евидентирање (бележење свих инцидентних ситуација, праћење разрешавања инцидентних ситуација, извештаји-месечни, квартални, годишњи, планирање наредних корака према овој евиденцији)

Специфични циљ 3: Ублажавање и отклањање последица насиља и реинтеграција детета у заједницу вршњака

Активности и задаци:

- подршка деци која трпе насиље
- рад са ученицима која врше насиље
- оснаживање деце посматрача да конструктивно реагују
- саветодавни рад са родитељима.

Програм за заштиту деце од насиља припремљен је са намером да помогне у стварању сигурне и безбедне средине, да се олакшају и прецизирају процедуре и поступци у заштити деце од насиља и обавезујући је за све субјекте у процесу образовања.

РЕДНИ БРОЈ	САДРЖАЈ/АКТИВНОСТ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	РЕАЛИЗАТОРИ/САРАДНИЦИ	ИСХОДИ
1.	Израда плана тима и договор о раду	Састанци, предлози, договор	септембар	Чланови тима	Израђен план рада
2.	Информисање родитеља на Савету родитеља и родитељским састанцима о стању о безбедности у школи, мерама за побољшање и превентивним активностима	Увид у дневник рада	Септембар	Одељенске старешине	Информисани родитељи
3.	Договор о одељењским и школским правилима понашања на ЧОСу	Панои	Септембар	Одељенске старешине, ученици	Утврђена и истакнута одељенска правила
4.	Упознавање наставника, родитеља и ученика са унутрашњом заштитном мрежом и процедуром реаговања у случају насиља над децом	Упознавање са превентивним и интервентним активностима Тима, Евиденција, документација, панои	Током године	Чланови тима	Упознати наставници, родитељи и ученици са унутрашњом мрежом заштите, превентивним и интервентним активностима

5.	Сарадња са другим тимовима(Ученички парламент)	Оснаживање Ученичког парламента да конструктивно реагују као медијатори међу вршњацима	Током године	Чланови тима Педагог	Конструктивно реаговање чланова Ученичког парламента
6.	Учешће тима у брзом и ефикасном реаговању у ситуацијама насиља, активна улога тима у унутрашњој заштитној мрежи	Реализовање свих корака у спречавању дешавања насиља, евиденција	Током године	Чланови тима Педагог	Решавају се инцидентне ситуације
7.	Сарадња са другим институцијама (Полиција, Центар за социјални рад)	Консултације, евиденције о сарадњи	Током године	Чланови тима Педагог	Успешна сарадња
8.	Активности у току Дечје недеље поводом Дана ненасиља	Евиденција, фотографије, активности ученика	Октобар	Чланови тима Педагог	Промоција ненасилног понашања, комуникације и толеранције
9.	Праћење учесталости инцидентних ситуација, вођење евиденције дежурних наставника	Бележење свих инцидентних ситуација у школи	Током године	Чланови тима Педагог	Увид у белешке дежурних наставника
10.	Стручно усавршавање наставника	Похађање семинара на тему вршњачког насиља у школама	Током године	Чланови тима Педагог	Посета семинарима, читање литературе Сертификати са семинара
11.	Трибина на тему безбедности и заштите деце од насиља	Евиденција, фотографије	Током године	Чланови тима Педагог	Едукација наставника, родитеља и ученика
12.	Евалуација рада тима	Извештаји, записници	На полугодишту и на крају школске године	Чланови тима	Сагледавање рада тима, добрих страна и тешкоћа

ПЛАН ПРЕВЕНТИВНИХ И ИНТЕРВЕНТНИХ АКТИВНОСТИ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ НАСИЉА

АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ		
Израда Програма за заштиту ученика од насиља	Чланови тима	Септембар
Упознавање ученика првака и новопридошлих ученика и родитеља са Кућним редом школе и правилима понашања	Учитељи	Септембар
Информисање запослених и упознавање са Програмом заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања и Акционим планом за текућу школску годину	Стручни сарадници, чланови тима	Септембар
Информисање родитеља на Савету родитеља и родитељским састанцима о стању безбедности у школи, мерама за побољшање	Чланови тима, директор	Септембар
Сарадња са чланова Ученичког парламента (акције ученика и радионице о ненасиљу на нивоу одељења и школе кроз редовну наставу, чос, грађанско васпитање, верска настава)	Одељењске старешине, учитељи	У току школске године
Обележавање важних датума(Светског дана толеранције и сл.)	Џачки парламент	У току школске године
Анализа безбедности ученика у школи и предлог мера за унапређивање	Чланови тима	У току школске године
Превентивне радионице	Педагог, одељењске старешине	У току школске године
Организовање стручних предавања, трибина, представа на тему ненасиља, безбедности ученика, превенцију употребе дрога	Чланови тима, предавачи стручњаци, МУП	У току школске године
Праћење функционисања унутрашње заштитне мреже	Чланови тима	У току школске године
Стручно усавршавање наставника	Наставници, учитељи, стручни сарадници	У току школске године
Сарадња са полицијском управом	Наставници, учитељи, стручни сарадници	У току школске године

Дежурство наставника	Наставници, учитељи	У току школске године
ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ		
Континуирано евидентирање случајева насиља	Одељењске старешине, учитељи, чланови тима, стручни сарадник	У току школске године
Израда плана заштите	Чланови тима, одељењске старешине	У току школске године
Појачан васпитни рад	Одељењске старешине, предметни наставници, стручни сарадник	У току школске године
Рад са ученицима и пружање подршке ученицима који трпе насиље, која врше насиље и охрабривање посматрача	Наставници, учитељи, стручни сарадник	У току школске године
Саветодавни рад са родитељима ученика	Наставници, учитељи, стручни сарадник	У току школске године
Појачано дежурство наставника	Наставници, учитељи	У току школске године
Интервентне радионице:	Одељењске старешине, педагог	У току школске године
Сарадња са релевантним службама (ПУ, ЦЗСР, здравствене установе)	Чланови тима	У току школске године
Спровођење поступака и процедура у кризним ситуацијама	Педагог, чланови тима	У току школске године
Евалуација рада тима, анализа реализације акционог плана, планова заштите и програма заштите са извештавањем на Наставничком већу	Чланови тима	Децембар, јун

12.1. ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

Програм превенције дискриминаторног понашања има за циљ превазилажење стереотипа и предрасуда, препознавање сваког дискриминаторног понашања, усвајање става нулте толеранције за све облике и врсте дисакриминације и промовисање разумевања и сарадње без обзира на етнички,културни, језички или верски идентитет.

Циљеви Програма реализоваће се унапређивањем система заштите и развијањем компетенција за делотворно смањивање дискриминације кроз мере иактивности у току школске године.

АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Израда Програма и Акционог плана у превенцији дискриминаторног понашања	Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	август, септембар
У школским просторијама и на сајту школе истицање информације о саставу Тима и коракцима/редоследу поступања школе у случају дискриминације	Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	септембар
Упознавање ученика и родитеља првог разреда са Правилником о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности; подсећање запослених, родитеља и ученика осталих разреда на поступање установе у случају дискриминаторног понашања	Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања одељењске старешине	септембар
Хоризонтално стручно усавршавање: представљање наученог са обуке на стручним већима	Председници стручних већа	јануар
Обука за чланове Ученичког парламента : Интеркултуралност Асертивност	Чланови Ученичког парламента уз подршку Тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Током школске године
Чланови УП на ЧОС-у преносе знања и информације са обуке кроз коју су прошли	Чланови Ученичког парламента и Вршњачког тима	Током школске године
Теме за час одељењског старешине: - „Другачији, а исти“ - „Прихватање различитости“ - „Толеранција“	Одељењске старешине	Током школске године

Подршка ученицима из осетљивих друштвених група	Одељењске заједнице, одељењске старешине	током школске године
Организовање вршњачке подршке на нивоу одељења у учењу за ученике којима је подршка потребна	Одељењске старешине ученици	током школске године
Обележавање Дана толеранције	Вршњачки тим	16.11.
Обележавање Међународног Дана људских права	Одељењске старешине	10.12.
Обележавање Међународног дана Жена темом родна равноправност	Одељењске старешине 7. и 8.разреда	8.03.
Промовисање активности на сајту школе и ФБ странице	Администратори сајта и ФБ странице	током школске године
Извештавање о случајевима дискриминације и предузетим мерама (Наставничко веће, Савет родитеља)	Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	током школске године
Извештавање о реализацији и ефектима АП	Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	фебруар јун

12.2. ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

Основни циљ је да се за сву децу, ученике наше школе осигурају безбедни и оптимални услови за несметан боравак и рад у школи, као и заштита од свих облика насиља, злостављања и занемаривања.

Као саставни део рада, школа мора омогућити деци обавештења о свим питањима у вези с пушењем, алкохолом и дрогом као и обука деце у вези са ризицима везаним за игре на срећу (спортске кладонице, коцкање...) и компјутерске игре. Посебна пажња треба да се поклони последицама узимања дрога и других психоактивних супстанци. Децу треба упућивати на све штетне последице и ризике које могу имати на здравственом, психолошком, социјалном и економском плану. Едукација деце треба да има за циљ утицај на обликовање пожељних ставова и усвајање позитивних облика понашања.

РЕДНИ БРОЈ	САДРЖАЈ РАДА/АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	РЕАЛИЗАТОРИ/ САРАДНИЦИ	ИСХОДИ
1.	Сарадња са установама: -Успостављање сарадње са МУП - укључивање успољашњу заштитну мрежу -Сарадња са Домом здравља - Сарадња са Саветовалиштем за младе	Међусобна комуникација, размена информација	Током године	Тим за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања, директорка школе, чланови Тимова из других институција	- Остварена сарадња са другим установама организоване су радионице и трибине од стране Тимова из тих организација о ризицима разних облика ризичног понашања
2.	Стручно усавршавање наставника у школи	Семинар Размена искуства	Током године	Педагог, одељењске старешине	-унапређују се вештине комуникације -унапређују се вештине решавања сукоба
3.	Превенције, идентификација и пријављивање: -Превентивне активности на нивоу одељењске заједнице, разговори, радионице, предавања на теме: алкохол, дуван, дрога, организовање спортских и слободних активности у школи -Идентификација ученика са проблемима у понашању и пријављивање облика ризичног понашањародитељима/старатељима	Анкетирање -Разговори -Радионице -Сарадња са МУП-ом -Сарадња са Центром за социјални рад -Сарадња са организацијама	Током године	Тим, одељењске старешине, педагог, наставницибиологије	-дефинисане су улоге и одговорности у примени процедура и поступака -благовремено се откривају и реагује се на ризична понашања ученика, остварена је сарадња са родитељима/старатељима -реализују се активности у оквиру наставних предмета на превенцији ризичних понашања

4.	Разговор са учеником и његовим родитељима/ старатељима. Повезивање са другим установама и институцијама (МУП, Центар за социјални рад, Дом здравља...).	Анкетирање -Разговори -Радионице -Сарадња са МУП-ом -Сарадња са Центром за социјални рад -Сарадња са организацијама	Током године	Тим, одељењске старешине, педагог	-развијање родитељских компетенција , -разговори са мањим групама родитеља и саветодавни разговори са родитељима, -саветодавни разговори са представницима других установа
5.	Планови заштите и ефекти: -Израда индивидуалног плана заштите за ученика са ризичним понашањем и његово спровођење -Појачани васпитни рад са учеником ризичног понашања- укључивање у едукативне програме; укључивање ученика са уоченим ризичним понашањем у спортске или друге активности у оквиру школе -Сарадња са установама које се баве преступничким понашањем /Центар за социјални рад, Одсек за превенцију наркоманије.../ -Праћење ефеката појачаног васпитног рада и вредновање плана заштите -Вођење педагошке документације о ученику	Анкетирање -Разговори -Радионице -Сарадња са МУП-ом -Сарадња са Центром за социјални рад -Сарадња са организацијама	Током године	Тим, одељењске старешине, педагог	- укључивање ученика у рад ваннаставних активности,спортски сусрети и турнири. -промовисање здравих стилова живота
6.	Евалуација рада током године (Извештавање о броју уочених случајева, мерама заштите и њиховим ефектима)	Сачињавање извештаја о реализованом у току школске године	Током године	Координатор Тима за заштиту деце од насиља,злостављања и занемаривања	-уознавање са активностима предузетим од стране Тима за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања -писани извештај о раду Тима за заштиту

12.3. ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДИГИТАЛНОГ НАСИЉА

ДИГИТАЛНО НАСИЉЕ

Континуирани развој информационо-комуникационих технологија, као и све већа доступност интернета младима, омогућили су нове видове учења, забаве, комуницирања, али и нове врсте ризика и насиља. Стога су последњих година, поготову на међународном плану, покренуте бројне иницијативе којима се регулишу права деце и младих у дигиталном свету.

Иако знамо да коришћење интернета може да има позитиван утицај на целокупни развој младих, омогућавајући им стицање дигиталних вештина неопходних за живот у 21. веку, чињеница је да младима недостају вештине конструктивног коришћења интернета и заштите од потенцијалних ризика и насиља на интернету.

Како је дигитална комуникација готово свакодневни вид комуникације данашњих ученика и ученица, важно је да разумемо на које све начине, и под којим условима, дигитално насиље може да остави озбиљне емоционалне, психичке и социјалне последице на све особе које су му изложене.

Дигитално насиље је коришћење дигиталне технологије (интернета и мобилних телефона) с циљем да се друга особа узнемири, повреди, и понизи и да јој се нанесе штета.

Дигитално насиље може се испољити на различите начине. Најчешће се срећу следећи **облици дигиталног насиља:**

- постављање узнемирујућих, увредљивих или претећих порука, слика или видео-снимака на туђе профиле или слање тих материјала СМС-ом, инстант порукама, имејлом, остављање на чету;
- снимање и дистрибуција слика, порука и материјала сексуалног садржаја;
- узнемиравање телефонским позивима;
- лажно представљање, коришћење туђег идентитета, креирање профила на друштвеним мрежама на туђе име;
- недозвољено саопштавање туђих приватних информација, објављивање лажних оптужби или гласина о другој особи на профилима друштвених мрежа, блоговима итд.;
- промена или крађа лозинки;
- слање вируса;
- исмевање у онлајн причаоницама и на интернет форумима;
- непримерено коментарисање туђих слика, порука на профилима, блоговима;
- игнорисање, искључивање (нпр. из група на социјалним мрежама), подстицање мржње (по различитим основама) и др.

Дигитално насиље може се вршити директно или индиректно (преко посредника), уплитањем других особа у вршење насилне активности, са или без њиховог знања (нпр. у име неке особе, са њене адресе или профила, шаљу се узнемиравајуће поруке или се остављају на блогу, чету, форуму или профилима других особа).

Дигитално насиље обично се дешава међу младима, међутим, нису ретки случајеви када се одрасле особе насилне према деци и младима на интернету. У тим случајевима најчешће је реч о малтретирању или прогањању путем интернета, што представља кривично дело и кажњиво је законом.

ШТА БИ УЧЕНИЦИ/Е ТРЕБАЛО ДА ЗНАЈУ У ВЕЗИ СА ПРЕВЕНЦИЈОМ ДИГИТАЛНОГ НАСИЉА?

1. Односите се према другима с поштовањем

Било да пишете мејлове, разговарате на чету, остављате коментаре на социјалним мрежама, учествујете у форумима или радите нешто друго на интернету, понашајте се пристојно и културно. Златно правило сваке комуникације, без обзира да ли се она дешава у реалном или виртуелном вету гласи: **не чини другима оно што не желиш да они/е теби чине!**

2. Будите свесни/е трагова које остављате у дигиталном свету, размислите пре него што нешто "постујете", "шерујете", "твитујете" ...

Имајте на уму да информација коју једном поставите на интернет престаје да буде ваше власништво и да заувек губите контролу на њом. На пример, само једна несмотрено постављена фотографија, неколико година касније, може неком бити препрека за добијање радног места ...

3. Обратите пажњу на језик којим комуницирате на интернету

Непримерене, грубе и вулгарне поруке могу повредити некога, иако можда иза њих не стоји нужно лоша намера. Осим тога, већина форума, мрежа и других онлајн сервиса има прописана правила комуницирања, па вам се може десити да вас привремено искључе или да вам трајно онемогуће коришћење тих сервиса.

4. Будите опрезни/е с личним информацијама, не делите их с другима.

Никада не делите личне информације (име, адреса, бројеви телефона, име школе, место живљења) о себи, породици или пријатељима с другима, чак и онда када позитивно процењујете њихове намере. Поштујте упутства за заштиту личних података и правила за креирање безбедне лозинке. То ће повећати вашу безбедност на интернету.

5. Предузмите неопходне мере техничке заштите како бисте предупредили/е могућност насиља

Заштитите свој рачунар антивирус програмима. Приликом регистрације на неку социјалну мрежу, прочитајте упутства за безбедно коришћење.

6. Помозите особама које се не сналазе најбоље на интернету

Свака особа која користи интернет у неком тренутку била је "новајлија" на њему. Будите солидарни/е, помозите другима да безбедније користе интернет, јер тако повећавате и личну безбедност, а интернет чините безбеднијим и бољим местом за све који/е га користе.

7. Будите свесни/е дигиталног насиља

Дигитално насиље чешће је него што то многи млади мисле. Имајте на уму да интернет није креиран с циљем да буде пријатељско окружење за децу и младе! Често млади нису свесни да својим понашањем повређују друге и да заправо чине дигитално насиље.

8. Немојте пасивно да посматрате дигитално насиље, пријавите га

Дигитално насиље треба пријавити и на њега треба реаговати.

9. Информишите се о дигиталном насиљу

Информишите се о превентивним мерама које можете да предузмете пре него што се дигитално насиље догоди. Запамтите, само заједничким снагама можемо да учинимо интернет безбеднијим и бољим местом за младе!

10. Коришћење интернета сведите на разумну меру

Не трошите превише времена на интернету. Постоје и други занимљиви начини на које можете да потрошите своје слободно време.

КАКО ДА РЕАГУЈЕ УЧЕНИК/ЦА КАДА ДОЖИВИ ДИГИТАЛНО НАСИЉЕ?

Иако начин реаговања зависи од облика дигиталног насиља и специфичног контекста у коме се оно догађа, постоји неколико ствари које би ученик/ца требало да уради како би се насиље зауставило и ублажили негативни ефекти:

1. Промислите пре него што било шта предузмете

Насилно понашање је апсолутно неприхватљиво, увек имате право да тражите подршку и излаз из ситуације у којој сте се нашли/е. Међутим, када сте узнемирени/е, уплашени/е, љути/е не можете разумно да промишљате. Зато, не доносите исхитрене одлуке! Дубоко удахните ваздух, "избројте до 10" или радите нешто друго што вас умирује, пре него што било шта предузмете (нпр. одговорите на увредљиву поруку). Не дозволите себи да кажете или урадите нешто због чега ћете се касније кајати.

2. Не одговарајте на узнемиравајуће и претеће поруке

Нормално је да осећате љутњу према особама које вас узнемиравају и да имате потребу да нешто предузмете, кажете или да нешто урадите тим особама. Међутим, имајте на уму да освета може да учини ситуацију још компликованијом и да се тако круг насиља не затвара, већ наставља. Покажите да умете да се носите са ситуацијом на најпозитивнији могући начин, да имате контролу над ситуацијом. Дајте себи шансу да постанете још боља особа!

3. Сачувајте доказе узнемиравања

Немојте да бришете узнемиравајуће поруке пре него што их сачувате (можете да направите снимак екрана).

4. Ономогућите особи која вас узнемирава да поново ступи у контакт са вама

Блокирај те садржај, страницу на друштвеној мрежи, групу, сајт или налог особе која вас узнемирава.

5. Поделите негативно искуство са особама у коју имате поверења

Прво што би требало да има на уму свака особа која је доживела било који облик дигиталног насиља јесте да негативно искуство не треба да задржи за себе, чак и уколико јој/му је непријатно, или се можда стиди, прибојава да то учини.

Уз подршку поузданог пријатеља/ице или одрасле особе (родитељи, чланови породице, психолог/шкиња, педагог/шкиња, наставник/ца) много лакше се решава сваки проблем. Подршку можете да потражите и од стручних особа оспособљених за пружање подршке младима који су искусили ову врсту узнемиравања. ЈЕдан такав сервис налази се на Фејсбук страници *Бирај речи, хејт спречи*.

6. Не кривите себе због тога што вам се догодило/догађа

Насиље никада није прихватљиво. Без обзира шта је у питању, нико нема право да намерно вређа и узнемирава другу особу.

КАКО ДА РЕАГУЈЕ УЧЕНИК/ЦА КАДА ЈЕ СВЕДОК ДИГИТАЛНОГ НАСИЉА?

1. Никако немојте остати "скрштених руку"

Сведоци имају кључну улогу у спречавању и заустављању дигиталног насиља. Зато, немојте пасивно да примате информације, већ учините све што можете. Покажите солидарност и одговорност.

2. Немојте се укључивати у насиље и распиривати лоша осећања

Немојте да подлежете притиску вршњака/иња. Прослеђивањем ружних порука, смејањем неумесним шалама, "хејтовањем", постајете саученик/ца у насиљу. Замислите како бисте се ви осећали/е у тој ситуацији.

3. Подржите особу која трпи насиље

Уколико сте дигитално вештили од особе која је доживела насиље, помогите јој да предузме адекватне техничке мере заштите. Подржите је да насиље пријави или да се обрати за помоћ. Саслушајте је, понекад је и то довољно.

4. Обратите се за помоћ одраслима

У вашем окружењу постоје одрасле особе у које имате поверење и оне могу да вам помогну да предузмете најефикасније кораке.

5. Упутите своје другове и другарице на Онлајн сервис за подршку деци и малдима који су искусили дигитално насиље

6. Пријавите дигитално насиље установама које су за то надлежне

КОМЕ ПРИЈАВИТИ ДИГИТАЛНО НАСИЉЕ?

1. Сваки облик насиља, па и дигитално насиље, пријављује се школи: наставнику/ци и одељењском старешини. У зависности од нивоа насиља, активности у вези са заштитом предузима сам наставник/ца и одељењски старешина, тим за заштиту од насиља, односно унутрашња заштитна мрежа, или се укључује спољашња заштитна мрежа (остале установе; центар за социјални ад, полицијска управа, установе здравствене заштите).

2. Образовно-васпитна установа је у обавези да сваки облик насиља трећег нивоа пријави **надлежној школској управи** у року од 24 сата.

3. У оквиру **Министарства просвете, науке и технолошког развоја функционише СОС телефонска линија**. На број телефона **0800/200-201** може да се пријави сваки облик насиља, па и дигитално насиље.

Комплетан приручник **ДИГИТАЛНО НАСИЉЕ - превенција и реаговање**, издавача Министарство просвете, науке и технолошког развоја и Педагошко друштво Србије, можете погледати на страници <https://www.unicef.org/serbia/zaustavimo-digitalno-nasilje>.

13. ПРОГРАМ ЗА УНАПРЕЂЕЊА ЗАШТИТЕ ОД ТРГОВИНЕ ЉУДИМА /ДЕЦОМ

Циљ унапређења заштите од трговине људима / децом је благовремено откривање и препознавање фактора ризика и могућности да дете постане део ланца трговине је од непроцењивог значаја за благовремено реаговање и адекватну интервенцију у циљу спречавања експлоатације ученика и обезбеђивање адекватне подршке детету.

РЕДНИ БРОЈ	САДРЖАЈ РАДА/АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	РЕАЛИЗАТОРИ/ САРАДНИЦИ	ИСХОДИ
1.	Континуирано евидентирање у случају појаве насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања	Континуирано евидентирање	Током године	Тим за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања, Педагог, Одељењске старешине, Дежурни наставник, Родитељи ученика, Педагошки колегијум	Редовно вођен записник Тима за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања
2.	Препознавање фактора рањивости везаних за трговину људима, пружање подршке ученику и укључивање других институција у складу са процедурама прописаним Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање	Увидом у Записник Тима за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања	Током године	Тим за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања, Педагог, Одељењске старешине, Дежурни наставник, Предметни наставници	Препознати фактори рањивости везаних за трговину људима, пружена подршка ученику и укључивање других институција у складу са процедурама прописаним Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање

3.	У случају сумње или сазнања да је ученик укључен у било који облик трговине људима, школа реагује у складу са Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, обавештава и сарађује са надлежним службама.	Увидом у Записник Тима за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања	Током године	Директор, Тим за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања, Педагог, Одељењске старешине, Дежурни наставник, Предметни наставници	Обавештавање и сарадња са надлежним службама
4.	Обезбеђивање континуиране подршке ученику након што је био изложен неком облику трговине људима	Увидом у Записник Тима за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања, Дневник рада педагога	Током године	Директор, Тим за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања, Педагог, Одељењске старешине, Дежурни наставник, Предметни наставници	Обезбеђена континуиране подршке ученику
5.	Сарадња са локалном заједницом, тј. свим релевантним службама	Увидом у Записник Тима за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања, Дневник рада педагога	Током године	Директор, Тим за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања, Педагог, Одељењске старешине, Дежурни наставник, Предметни наставници	Остварена сарадња са локалном заједницом, тј. Свим релевантним службама
6.	Интензивирање васпитни рад са ученицима (праћење понашања на часу, праћење вршњачких	Дневник рада педагога, појачан васпитни рад	Током године	Педагог, Одељењске старешине,	Реализован васпитни рад са ученицима

	односа, праћење ваннаставних активности - разговор са родитељима и особљем).				
7.	Укључивање родитеља у решавање проблема	Увидом у Записник Тима за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања	Током године	Директор, Тим за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања, Педагог, Одељењске старешине, Дежурни наставник, Предметни наставници	Родитељи укључени у решавање проблема
8.	Саветодавни рад са родитељима	Дневник рада педагога, есДневник	Током године	Педагог, Одељењске старешине	Пружена саветодавна подршка родитељима
9.	Помоћ наставницима у случају појаве насиља у одељењу	Записник Тима за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања, дневник педагога	Током године	Педагог, Кординаор тима за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања	Пружена стручна помоћ наставницима у случају појаве насиља у одељењу
10.	Појачан индивидуални васпитни рад са ученицима у случају појаве насиља	Вођење појачаног васпитног рада са учеником, прављење плана активности	Током године	Педагог, Одељењске старешине, Директор, Тим за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања,	Пружена адекватна помоћ и подршка ученицима у случају појаве насиља
11.	Пружање помоћи ученицима у решавању индивидуалних проблема или проблема са другима - саветодавни рад са ученицима који имају проблема у понашању	Саветодавни разговори са педагогом и одељењским старешином, прављење плана активности	Током године	Педагог, Одељењске старешине, Директор, Тим за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања,	Пружена адекватна помоћ и подршка ученицима ученицима у решавању индивидуалних проблема или проблема са другима -

12.	Примена утврђених поступака и процедура у складу са Правилником о протоколу поступања у установи у случају насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања у случају појаве насиља	Поштовање и вођење поступака у складу са Правилником о протоколу поступања у установи у случају насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања у случају појаве насиља	Током године	Директор, Тим за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања, Педагог, Одељењске старешине, Дежурни наставник, Предметни наставници	Адекватно примењени поступци и процедуре у складу са Правилником о протоколу поступања у установи у случају насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања у случају појаве насиља
-----	---	--	--------------	---	--

14. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Циљ сарадње са породицом је подстицање и неговање партнерског односа, заснованог на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења наставника, ученика и родитеља.

Школа подстиче и негује партнерски однос са родитељима, односно старатељима ученика, заснован на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења. Програми у области сарадње са породицом усмерени су на јачање родитељске компетенције и имају социо-едукативни и саветодавни карактер. Сарадња са породицом одвијаће се плански и систематски током целе године укључујући породице у планирању, реализацији и евалуацији те сарадње. Да би се што боље одговорило потребама деце, породице и средине, сарадња ће се реализовати применом и комбинацијом различитих облика сарадње:

Сарадња са родитељима остварује се кроз укључивање родитеља у систематски васпитни рад школе путем родитељских састанака, Савета родитеља и индивидуалних контаката наставника и родитеља. На тај начин врши се координација педагошког деловања породице и наставника. Осим тога педагошко-психолошка служба обавља разговоре са родитељима ради упућивања у напредак ученика, али и у случајевима дешавања проблема и приметног непримереног понашања. Тада родитељи, одељењски старешина и педагошко-психолошка служба проналазе најбољи начин за решавање настале ситуације. У случајевима дешавања насиља, злостављања и занемаривања, школа одмах обавештава родитеље, предузима потребне кораке и сачињава план подршке и заштите у који укључује и сарадњу са родитељима, односно заједничко деловање породице и школе.

Сарадња се остварује кроз:

међусобно информисање о здрављу, психофизичким способностима и социјалном развоју ученика, информисање о учењу, понашању, ваннаставним школским активностима, условима рада у породици и друштвеној средини. Такође и кроз индивидуалне разговоре и размену мишљења родитеља, наставника и стручних сарадника о напредовању и понашању ученика у породици и школи, припрема информација за групу родитеља код чије деце се јављају потешкоће у развоју – помоћ родитеља у налажењу нових најбољих решења, као и рад савета родитеља школе.

Разговор организује одељенски старешина у сарадњи са педагогом и психологом школе.

Родитељски састанци:

ОС је стручно лице које је задужено да сазива, припрема и води родитељске састанке. Родитељски састанци се одржавају најмање 4 пута годишње (или по потреби). Евиденција родитељских састанака се води у дневнику рада.

РЕДНИ БРОЈ	САДРЖАЈ РАДА/АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	РЕАЛИЗАТОРИ/САРАДНИЦИ	ИСХОДИ
1.	Информисање родитеља и старатеља -креирање странице намење родитељима на сајту Школе -организовање Отворених врата – термина када родитељи имају могућност да са наставницима разговарају о раду и напредовању ученика -организовање Отвореног дана, када родитељи, односно старатељи могу да присуствују образовно - васпитном раду. -уређивање огласне табле за родитеље у просторијама Школе -организовање и реализација родитељских састанака	Информисање родитеља и старатеља на ЧОС-у	Септембар	ОС, наставници, стручни сарадници и друга стручна лица	-Информисани родитељи -Креирана страница та родитеље -Организовање дана отворених дана за родитеље -Уређена огласна табла -редовно одржавање родитељских састанака
2.	Укључивање родитеља и старатеља у наставне и остале активности -кроз учешће у различитим образовним пројектима који се одвијају у школи/у које је школа укључена, -едукатори деце у областима у којима су професионалци/експерти, -сарадници у настави,	Укључивање родитеља и старатеља у наставне и остале активности	Током године	ОС, наставници, стручни сарадници, родитељи	-Укључени родитељи- старатељи у наставне и остале активности

	<p>-сарадници и асистенти у реализацији програма секција, -сарадници за обезбеђивање безбедног окружења у школи, -сарадници у процесу професионалне оријентације, -сарадници при организацији и реализацији приредби, изложби, спортских и других такмичења и сличних активности у Школи, -сарадници и асистенти у реализацији излета, посета, екскурзија ученика, -сарадници у организацији и реализацији радионица, хуманитарних акција и сличних активности, -учешће у стручним тимовима које директор формира по потреби, -као евалуатори образовно-васпитног рада и квалитета рада установе кроз процес самовредновања квалитета образовно-васпитне праксе, -родитељи ученика из осетљивих и маргинализованих група (социјална ускраћеност, сметње у развоју, инвалидитет и др.) имају могућност да учествују у изради и реализацији индивидуалног образовног плана,-и друго.</p>				
3.	<p>Укључивање родитеља и старатеља у процес одлучивања -укључивање родитеља у Савет родитеља Школе, -укључивање родитеља у Школски одбор, -укључивање родитеља у рад тимова на</p>	<p>Укључивање родитеља и старатеља у наставне и остале активности</p>	Током године	Представници Савета родитеља, Школског одбора, Тимова на нивоу школе, спољни сарадници	-Укључени родитељи и старатељи у процес одлучивања

	<p>нивоу школе(самовредновање, развојно планирање, сарадња са локалном заједницом и породицом и сл.),</p> <p>-испитивање потреба и очекивања родитеља анкетањем на крају сваког полугодишта,</p> <p>-родитељи ученика из осетљивих и маргинализованих група (социјална ускраћеност, сметње у развоју, инвалидитет и др.) имају могућност да учествују у изради индивидуалног образовног плана, да по потреби предлажу спољне сараднике у тиму за подршку ученику, као и да дају одобрење за спровођење тог индивидуалног образовног плана.</p>				
4.	<p>Едукација и саветодавни рад са породицом</p> <p>- едукација кроз организовање мини предавања на родитељским састанцима,</p> <p>-организовање трибина и радионица за заинтересоване родитеље,</p> <p>-саветодавни рад стручних сарадника</p>	Едукација и саветодавни рад са породицом	Током године	Стручњаци из разних области	-Организоване едукације за родитеље

15. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Сарадња са локалном самоуправом реализује се на основу програма сарадње са локалном самоуправом. Школа прати и укључује се у дешавања на територији јединице локалне самоуправе и заједно са њеним представницима планира садржај и начин сарадње, нарочито о питањима од којих зависи развитак школе. Као оснивач школе локална самоуправа значајно утиче на рад школе, а првенствено кроз различите облике финансирања, од свакодневног рада, до унапређења материјално-техничких услова. Одељење за друштвене делатности, односно просветна инспекција прати рад школе, а такође и друге инспекцијске службе.

Садржаји програма	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Сарадња са локалном самоуправом (Општина БП)	Консултативни разговори у вези израде финансијског плана, Помоћ при спровођењу јавних набавки,	Успешна израда финансијског плана уз сагледавање реалних могућности локалне самоуправе, Поштовање прописа у области финансијског пословања
Сарадња са локалном самоуправом (Општина БП)	Сарадња са локалном самоуправом око ђачке кухиње.	Локална самоуправа финансира у потпуности, или делимично кухињу ученика са угроженим материјалним стањем.

<p>Сарадња са локалном самоуправом око капиталних инвестиција</p>	<p>Локална самоуправа путем капиталних инвестиција омогућава да се школске зграде и физкултурна сала одржавају током године.</p>	
<p>Сарадња са интересорном комисијом</p>	<p>На предлог школе, а уз сагласност родитеља, интересорна комисија процењује којим ученицима је потребна додатна образовна, здравствена или социјална подршка.</p>	
<p>Сарадња са просветном инспекцијом</p>	<p>Путем континуираног праћења рада школе, просветна инспекција даје предлоге, указује на недостатке, пружа повратну информацију о тренутном раду школе, као и о начинима за унапређивање.</p>	
<p>Сарадња са локалном самоуправом око стручног усавршавања наставника</p>	<p>Локална самоуправа финансира одређени број сати стручног усавршавања наставника, стручних сарадника, директора.</p>	

Сарадња са локалном самоуправом око награда за ученике генерације на крају осмогодишњег образовања.	Локална самоуправа организује пријем за ученике генерације и тим поводом ученици добијају пригодне награде.	
Сарадња са МУП-ом	Организација трибина, предавања, контролни прегледи возила приликом одласка на екскурзије, излете и школе у природи Помоћ у заштити имовине Школе	Утицати на повећање свести о безбедности у саобраћају,
Сарадња са месном заједницом	Заједничке акције озелењавања, уклањања графита, чишћење околине школе, Учешће у прослави Дана места Манифестација " Кочићеви дани"	Учешће у акцијама Месне заједнице, подизање свести о значају очувања животне средине
Сарадња са Удружењем " Родитељ "		
Сарадња са спортским клубовима		
Сарадња са компанијом Carlsberg		
Дом здравља	Праћење здравља ученика Послови категоризације Информисање и здравствено образовање ученика и родитеља	Систематски прегледи ученика, предавања и радионице за ученике из области здравственог васпитања, укључивање ученика у рад Саветовалишта за младе при Дому здравља, укључивање у израду наградних темата –

		литерарних и ликовних на здравствене теме, специјалистички прегледи ученика осмог разреда потребни за упис у средње школе;
Центар за социјални рад	Рад на преваспитавању васпитно запуштене деце Пружање помоћи деци ометеној у развоју Решавање социјалних проблема	Превазилажење породичних проблема ученика, проблема насиља и малолетничке делинквенције,
Библиотека „Вељко Петровић“	Укључивање ученика у чланство библиотеке Организовање литерарних сусрета и књижевних вечери Позајмљивање књига	
КУД " Петар Кочић "	Укључивање чланова КУДа у приредбе које организује школа	
Културни центар Челарево	укључивање ученика школе у ваншколске активности које се организују при Центру, коришћење простора Културно-просветног центра за школске представе, приредбе, трибине и друге манифестације.	
Удружење проналазача и иноватора - Association of inventors and innovators "УПИ-ЧИБ"	Трибине, изложбе, семинари (присуство и учествовање)	Иновације и нове технологије у функцији енергетске ефикасности, обновљивих извора енергије, развоја пољопривреде и производње хране Презентација привреде и пољопривредних произвођача Иновације у екологији Технолошко стваралаштво младих Стари и уметнички занати и домаћа радиност

Сарадња са градском управом	Културне и спортске активностима локалне управе	Учешће у културним, спортским и другим активностима локалне управе
Сарадња са локалним медијима	промоција на локалним ТВ и радио станицама (директор, наставници, ученици)	промоција и презентација ученичких постигнућа, школских манифестација и рада школе

16. ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Школа у сарадњи са установама за професионалну оријентацију помаже родитељима, односно другим законским заступницима и ученицима у избору средње школе и занимања, према склоностима и способностима ученика и у том циљу прати њихов развој и информише их о карактеру и условима рада појединих занимања. Ради праћења индивидуалних склоности ученика и пружања помоћи ученицима и њиховим родитељима, односно другим законским заступницима у избору средње школе и занимања, школа формира тим за професионалну оријентацију, у чијем саставу су стручни сарадници и наставници. Тим за професионалну оријентацију реализује програм професионалне оријентације за ученике седмог и осмог разреда.

Основни циљ професионалне оријентације је упознавање ученика са светом занимања, упознавање са различитим пословима и професијама у којим се ти послови обављају и развијање свести код ученика о личним склоностима и интересовањима и способностима за бављење одређеним пословима и занимањима. Реализује се кроз различите садржаје у оквиру редовне и додатне наставе, слободне активности, посете, наставу у природи, излете и екскурзије. Крајњи циљ је да се ученици добро процене своје способности и интересовања, стекну правилан став о радном ангажовању и оспособе да самостално одаберу наставак школовања. Интензиве активност у овој области ради се са ученицима седмог и нарочито осмог разреда и овде су наведене те активности.

Ред.б Р.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Подела едукативних материјала везаних за избор – занимања школе	-постављање паноа и подела информатора	-одељењске старешине и стручни сарадници	-током године
2.	Реализација радионица за ученике 7. и 8. разреда везане за правилано професионално усмеравање и избор занимања	-реализација радионица у свим одељењима 7. радионица у свим одељењима 8. разреда	-одељењске старешине и стручни сарадници	-од новембра до априла
3.	ЧОС-две радионице -за ученике осмог разреда о начину, условима и корацима приликом избора средње	-реализација по две радионице у одељењима 8. разреда	-стручни сарадници	-децембар и март
4.	Посете средњим школама у градаовима –у време када те школе имају своје промоције-дани творених врата	-обилазак школа	-одељењске старешине и предметни наставници	- Април, мај

5.	Презентација средњих школа у нашој школи	-присуство презентацији средњих школа разговор са наставницима –ученицима 8. Разреда	одељењске старешине, директор	-март, април
6.	Индивидуално професионално саветовање за ученике 8. разреда	-тестирање и разговори индивидуално са ученицима	-психолог НСЗ	-април, мај
7.	Посета манифестацијама / Сајам образовања / ученика 8. разреда	-реализација посете	одељењске старешине	-мај
8.	Организација реалних сусрета и упознавање са светом рада за ученике 8. разреда / обилазак предузећа и установа /	-реализација реалних Сусрета –у радним Организацијама и са предузетницима	-одељењске старешине и предметни наставници	-мај
9.	Саветодавни разговори са са ученицима осмог разреда везаних за даље школовање	-индивидуални разговори са ученицима	ОС, стручни сарадници и предметни наставници	током године. посебно мај
10.	Информисање родитеља о њиховом учешћу у избору средње школе; о организацији пробног завршног и оствареним резултатима, организацији завршног испита	-један општи родитељски сатанак, одељењски родитељски састанци, Савет родитеља школе	Педагог, одељењске старешине, директор	Април, мај

17. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Брига о здрављу ученика заузима једно од кључних места у раду Школе. Од школске 2017/2018. године у оквиру предмета физико васпитање уведено је здравствено васпитање у првом и петом разреду, а од школске 2018/2019. године и у другом и шестом разреду. Брига о здрављу прожима се у редовној настави многих предмета / Свет око нас, Природа и друштво, Биологија, Географија, Хемија, Физичко и здравствено васпитање /, у часовима одељењског старешине, а представници неких институција локална средина веома су ангажовани при реализацији овог програма .

Пре свих ту су здравствена установа, а посебно патронажна служба, Завод за јавно здравље, потом Црвеног крста и МУП -а.

Циљ програма је друштвена и лична брига о здрављу сваког детета. Један од најважнијих циљева у области здравствене заштите је и развијање, код сваког ученика појединачно, свести о значају очувања личног здравља и значаја његовог активног односа према томе, као и развијање правилног односа према исхрани, слободном времену, боравку у природи, редовним консултацијама у здравственим службама и избегавању ризичних ситуација и понашања, која могу штетно утицати на њих.

САДРЖАЈ АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
-Редовно одржавање школске зграде, санитарних чворова и дворишта и свакодневно проветравање учионица	Помоћно техничко особље
-Обезбеђивање одговарајућих столова и столица који ће омогућити правилно седење ученика	Директор, помоћно техничко особље
-Преглед ученика пре уписа у први разред.	Педијатријска служба
-Систематски преглед свих ученика школе једном годишње.	Лекари у Дому здравља
-Обавезна вакцинација ученика према узрасту.	Патронажна служба у Дому здравља
-Превентивна као и куративна заштита зуба у школској зубној амбуланти.	Стоматолог
-Прегледи ученика пре одласка у наставу у природи и на спортска такмичења	Лекари и спортски лекар
-Упућивање ученика са специфичним сметњама вида , слуха, говора, телесним оштећењима на одговарајуће специјалистичке прегледе	Дом здравља, ОС
-Организовање предавања, радионица, вршњачке едукације о значају и потреби очувања здравља (болести зависности, хигијена...)	ОС, волонтери средњих школа
-Ангажовање ученика у одржавању хигијене у школи, уређењу школе, учионице	ОС, дежурни наставници
-Специјални преглед особља које ради са намирницама у школској кухињи. Контрола кухиње (услови рада снабдевања робом, намирницама, чување и издавање намирница, издавање хране и уклањање отпадних материја).	Санитарна служба
-Организовање противепидемиолошких мера у одређеним ситуацијама.	Лекари у Дому здравља

-Контрола санитарно хигијенских услова живота и рада.	Санитарна служба
-Организација корективне гимнастике.	Наставници физичког васпитања
-Садржаји здравственог образовања и васпитања се реализују кроз садржаје наставних предмета и часове одељењског старешине како на нижој тако и на вишој настави	Наставници, ОС, континуирано током године
-Укључити што више ученика у ваннаставне активности пре свега спортске, ради јачања физичких способности	Наставници физичког васпитања, ОС
-Презентација за родитеље на тему „Улога родитеља у развоју спортске личности детета“	Сајт школе

18. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА

Школа у сарадњи са надлежним установама брине о социјалној заштити, посебно ученика из осетљивих друштвених група, на основу програма социјалне заштите. Уколико је потребно школа организује прикупљање средстава за ове сврхе кроз акције школског спорта, волонтирања и других добротворних акција. Школа посебно води рачуна о ученицима који имају потешкоће у породичном окружењу – породица у процедури развода брака, лоши узајамни односи родитеља, озбиљнија болест ужег члана породице или ученика, тешки материјални услови, проремећаји понашања родитеља или ученика, болести зависности родитеља или ученика, други поремећаји понашања –бежање из школе, крађа, припадност деструктивној групи. За ове ученике организују се посебне активности у сарадњи са локалном заједницом, пре свега Центром за социјални рад.

САДРЖАЈ АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
- Сарадња школе са Центром за социјални рад у остваривању социјалне заштите ученика (дописи, лично)	Стручна служба, ОС, Центар
-Сарадња школе са локалном самоуправом у обезбеђивању бесплатне исхране за социоекономски угрожене ученике, набавке ђачког прибора, путовања на екскурзије...	Задужени из локалне самоуправе,
- Обилазак и кућне посете породицама у циљу ефикаснијег пружања помоћи и побољшања сарадње између школе и породице	Стручна служба, ОС
-Пружање помоћи ученицима са поремећајима у понашању, ученицима са евидентираним прекршајима и/или казним делима	Стручна служба, ОС
-Пружање помоћи васпитно и едукативно запуштеним или социоекономски угроженим ученицима, ученицима који долазе из породица са проблематичним односима (ризичне породице)	Стручна служба, ОС
- Упознавање и праћење социјалних прилика ученика и брига за децу у тешким породичним приликама – упућивање у остваривање мера социјалне заштите	Стручна служба, ОС
-Упућивање родитеља на остваривање права из области социјалне заштите	Стручна служба, ОС
-Организовање хуманитарних акција за социјално-угрожену децу (прикупљање играчака, школског прибора, бесплатних уџбеника..) *Акција „деца-деци“-поклони *Новогодишње акције ученика-хуманитарни пакетићи *Новчана помоћ социјално угроженим ученицима	ОС

19. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Заштита животне средине обухвата активности усмерене на развој еколошке свести, као и очување природних ресурса. Очување природних ресурса односи се и на упознавање са коришћењем и рационалном употребом тих ресурса у области енергетике. Школа доприноси заштити животне средине остваривањем програма заштите животне средине -локалним еколошким акцијама, заједничким активностима школе, родитеља и јединице локалне самоуправе у анализи стања животне средине и акција за заштиту животне средине.

У оквиру овог програма ученици се информичу о значају очувања животне средине, са посебним освртом на њихов лични допринос и ангажовање у реализацију акција на нивоу школе и локалне заједнице. На часовима одељењског старешине у свим узрастима обрађују се одређене теме. Посебне активности реализују наставници биологије у редовној настави и у раду еколошке секције. У редовној настави приликом обраде пригодних тема / Свет око нас, Природа и друштво, географија, биологија, физика, хемија, техничком/ ученици ће добити информације о загађивачима ваздуха, глобалном отопљавању, променама у клими и њиховом утицају на живот на планети, значају одрживе енергије, значај селекције отпада, рециклаже истог, заштити вода, шума, утицај отпада, посебно пластике, на животну средину, опасности од пожара и поплава.

САДРЖАЈ АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
-Планирање и програмирање рада на заштити животне средине у редовној настави и ваннаставним активностима	Сви наставници
-Уређивање и одржавање ширег простора школе (школског дворишта, фасаде школске зграде)	Наставници, ученици , техничко особље, родитељи
- Уређивање и одржавање унутрашњег простора школе - уређење учионица и кабинета-најлепше уређена учионица, уређење одељењских панона - уређивање хола (стална изложба радова уметника чланова Ликовне колоније, изложбе ликовне и литерарне секције на тему екологије, садња и одржавање цвећа, постављање табле о успеху ученика, такмичењима) - редован преглед зидова и одржавање унутрашњости просторија - улаз за ученике и наставнике (постављање нових апликација на улазни пано, редовно одржавање витрине за ученика генерације, одржавање цвећа) - уређивање свих просторија намењених за педагошки и административни рад - уређивање простора за заједничке активности (фискултурна сала, трпезарија)	Наставници, ученици, техничко особље, родитељи
-Упознавање ученика са загађивачима природе и њихово штетном утицају и последицама за живи свет, потреби неговања биљног и животињског света и заштите тла, воде и ваздуха	Наставници
-Организовање акција прикупљања секундарних сировина и значај рециклаже за очување природних ресурса	Наставници, ученици
-Учешће на „Еко-пролећу“ –квиз о екологији, литерарни и ликовни конкурс	Наставник биологије, српског језика и ликовне културе, стручни сарадник
- Обележавање важнијих еколошких датума (Дан планете Земље - 22.април или Дан заштите животне средине - 5.јун и сл.)	ОС, наставник биологије
-У сусрет пролећу- еколошка акција (исписивање еко -порука на дрвеним таблама и постављање у двориште школе и парку)	Ђачки парламент
-Приликом припреме за посете, излете, екскурзије и путовања разговарати са ученицима о правилном понашању, природним лепотама краја, заштити животне средине	ОС
-На часовима одељењског старешине и одељењске заједнице реализовати теме које се односе на заштиту животне средине	према плану ОС-а

20. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

ЦИЉ И ЗАДАЦИ ЕКСКУРЗИЈЕ:

Циљ екскурзије као облика образовно-васпитног рада јесте, да допринесе остваривању циљева и задатака образовања и васпитања, циљева и задатака наставних предмета, као и непосредно упознавање с појавама и односима у природној и друштвеној средини, с културним, историјским и духовним наслеђем и преивредним достигнућима.

Задаци екскурзије:

- продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искуства ученика,
- повезивање и примењивање знања уи умења,
- развијање љубави према ортаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетским вредностима,
- неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва,
- успостављање непосреднијих односа између наставника и ученика и ученика међусобно,
- проучавање објеката и феномена у природи,
- уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима,
- упознавање с начином живота и рада људи појединих крајева,
- развој и практиковање здравих стилова живота,
- развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и навика заштите животиња,
- расвијање способности проналажења, анализирања и саопштавања информација из различитих извора,
- оснаживање ученика у професионалном развоју,
- подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање,
- развијање способности оријентације у простору.

НАСТАВА У ПРИРОДИ

Настава у природи је облик образовно-васпитног рада којим се остварују обавезни и изборни наставни предмети и ваннаставне активности за први циклус основног образовања и васпитања – у климатско погодном месту из здравствено-рекреативних образовно-васпитних и социјалних разлога.

Настава у природи организује се за ученике од првог до четвртог разреда основног образовања и васпитања у трајању од 7 до 10 дана, уз писмену сагласност родитеља, за најмање две трећине ученика одељења.

За ученике који не одлазе на наставу у природи школа је дужна да организује наставу.

Настава у природи може се изводити у објектима који испуњавају услове за извођење предвиђених наставних и ваннаставних садржаја.

Пре поласка на наставу у природи организује се лекарски преглед свих ученика.

Циљеви наставе у природи су:

-очување, подстицање и унапређивање укупног здравственог стања ученика, њиховог правилног психофизичког и социјалног развоја,

-стварање основа за усвајање активног, здравог и креативног начина живота и организоцања и коришћења слободног времена.

-проширивање постојећих и стицање нових знања и искустава о непосредном природном и друштвеном окружењу,

-развијање еколошке свести и подстицање ученика на лични и колективни ангажман у заштити природе,

-социјализација ученика и стицање искустава у колективном животу, уз развијање толеранције и одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу,

-развијање позитивних односа према националним, културним и естетским вредностима.

Задаци и садржаји наставе у природи остварују се на основу наставног плана и програма образовно-васпитног рада и школског програма и саставни су део годишњег програма рада школе.

Пре поласка на екскурзије ,наставе у природи, зимовања, летовања, кампа одељенски старешина или задужени наставници ће упознати ученике и родитеље о програму саме екскурзије и о образовно-васпитним задацима и циљевима.

Горе наведени програм може се променити у зависности од ситуације и материјалног стања родитеља.

Стручни вођа и одељењске старешине су дужни и искључиво одговорни за целокупну организацију планираног путовања и морају подузети све превентивне мере како би се осигурала безбедност ученика за време трајања екскурзије а ученици су дужни понашати се у складу са правилником о понашању ученика,у школи и ван ње и у свему се придржавати захтева и упутстава својих одељенских старешина.Након извршеног путовања стручни вођа и представник туристичке агенције чине забелешку а стручни вођа подноси извештај директору. Извештај се доставља Савету родитеља и Наставничком већу ради разматрања а Школском одбору на усвајање. Одељенске старешине ће поднети извештај о реализацији путовања на родитељским састанцима.

Ред. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Предлози одељењских већа о дестинацијама излета, наставе у природи и екскурзија за све узрасте	-на седници Наставничког већа утврђен и усвојен предлог	-руководиоци одељењских већа, директор	До 1.септембра
2.	Информисање родитеља о овим предлозима на родитељским састанцима и Савету родитеља	-на одељеским већима родитељским састанцима и седници Савета родитеља школе	-ОС и родитељи	Прва и друга седмица септембра
3.	Одређивањем дневница за наставнике на седници Савета родитеља	-Усвојена висина дневница	- председник Савета родитеља	март
4.	Анкетирање родитеља о настави у природи, екскурзијама и излетима	-Припрема анкета	-руководиоци одељењских већа, директор, ОС, секретар школе	Октобар, фебруар
5.	Расписивање тендера, прикупљање понуда, састанци представника родитеља и избор агенција	-прикупљена тендерска документација, одржани састанци и извршен избор	-секретар школе, директор, представници родитеља	Почетак фебруара
6.	Реализација одабраних излета, наставе у природи и екскурзија	-одржане екскурзије, излети и настави у природи	ОС	Према календару сваке школске године
7.	Анализа реализованих излета, наставе у природи и екскурзија на родитељским састанцима, седници Наставничког већа школе, Савету родитеља школе, Школски одбор	-одржани родитељски састанци и седнице	-ОС, вође пута, председник Савета родитеља и директор	после реализације активности
8.	Постављање панона са сликама на огласне табле у холу школе, израда ЦД-ова за ученике и прикази реализованих активности у школском листу, сајту школе	-урађене презентације екскурзија и наставе у природи	-ОС, чланови новинарске секције, наставник задужен за сајт	после реализације активности

21. ПРОГРАМ РАДА УЧЕНИЧКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

	РАЗРЕД	АКТИВНОСТ
УЧЕНИЧКИ ПАРЛАМЕНТ	7. и 8.	Ученички парламент је независна, нестраначка и невладина организација ученика наше школе, чији су основни задаци: развијање демократских односа, остваривање и заштита права ученика и развијање сарадње са другим, сличним организацијама у земљи и иностранству.
ДЕЧЈИ САВЕЗ	1.-8.	Дечји савез је организација у којој деца остварују своје потребе за дружењем, игром, стваралаштвом и забавом. Прва недеља октобра се званично обележава као Дечја недеља, када ученици првог разреда добијају добродошлице и упознају се са Букваром права. Дечји савез свој рад заснива на поштовању Конвенције УН о правима детета.
ПОДМЛАДАК ЦРВЕНОГ КРСТА	1-8.	Област рада Подмладак и омладина Црвеног крста Србије има за циљ да уграђивањем принципа хуманости и модела понашања који из њега произилазе у систем вредности код деце и младих у процесу одрастања обезбеди довољне волонтерске ресурсе Црвеног крста Србије за адекватан одговор на потребе грађана који су угрожени социјалним, здравственим и економским чиниоцима.
ВРШЊАЧКИ ТИМ	5-8.	Циљ постојања Вршњачког тима јесте промоција вредности: толеранција, једнакост, заједништво, сарадња. Да би то могли да промовишу чланови Вршњачког тима кроз едукативне радионице и сарадњу са педагошко – психолошком службом школе треба да стекну вештине и знања која ће им помоћи да организују школске акције, да негују и развијају атмосферу подршке и узајамног оснаживања међу вршњацима који су изложени насиљу, да промовишу и заговарају права оних који су изложени насиљу, а такође и да у „кризним ситуацијама” у погледу насиља мотивишу остале ђаке да се укључе у спречавање насиља.

22. ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАНОВИ

Програм инклузивног образовања

РЕДНИ БРОЈ	САДРЖАЈ / АКТИВНОСТ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	РЕАЛИЗАТОРИ /САРАДНИЦИ	ИСХОДИ
1.	Конституисање Стручног тима за инклузивно образовање, Израда годишњег програма рада Стручног тима за инклузивно образовање	Састанци	Септембар	Тим за инклузију	Решења члановима тима, Записник о одржаном састанку тима, наставничког већа, педагошког колегијума, школског одбора Усвојен програм инклузивног образовања школе
2.	Снимак стања у установи(прикупљање података о ученицима и идентификовање ученика којима је потребна додатна подршка	Прикупљање података, разговори, списак идентификованих ученика	Током године	Тим за инклузију, педагог, родитељи, ученици, наставници, одељењске старешине	Тим поседује информације о ученицима којима је потребна додатна образовна подршка (записници са састанака, документација)
3.	Сарадња са родитељима Сагласност за ИОП и прикупљање података од родитеља о породичној, здравствено-социјалној ситуацију којој ученик живи.	Потписане сагласности, разговори, састанци	Током године	Тим за инклузију, педагог, родитељи, одељењски старешина	Родитељи су упознати са процесом израде ИОП, мотивисани су за сарадњу, сарађују са члановима Тима, пружају повратне информације

4.	Пружање помоћи наставницима узради Педагошког профила ученика и ИОП-а за сваког ученика семинари о инклузији-литература	Белешке о разговорима, едукативни материјал, приручници	Током школске године	Тим за инклузију, Педагог, директор	Едукативни материјал, списак акредитованих семинара, обуке
5.	Праћење постигнућа по ИОП-у и вредновање ИОП-а	Праћење часова, Измене и допуне ИОП-а, одељењска већа ,записници са састанка Педагошког колегијума	Током школске године	Педагог наставници, одељењске старешине, Тим за инклузију	Извештаји одељењских старешина, евалуација тима за додатну подршку
6.	Предлози потребних наставних средстава , бесплатних уџбеника и друге могућности подршке ученицима који су обухваћени инклузијом	Списак ученика за бесплатне уџбенике, записници са предлозима са састанака	Током школске године	Педагог наставници, одељењске старешине, Тим за инклузију, Тим за додатну подршку	Едукативни материјал, бесплатни уџбеници за ученике који се образују по ИОП-у
7.	Вођење документације о раду тима, евиденције о ученицима	Састанци тима за инклузију(минимум 4)	Током школске године	Педагог, тим за инклузију	Записници са састанака тима
8.	Сарадња са интересорном комисијом, Центром за социјални рад, Домови здравља	Дописи, записници са састанака	Током школске године	Тим за инклузију, педагог	Сарадња школе са релевантним институцијама, повратне информације

Индивидуални образовни планови ученика се као прилог налазе у документацији педагога школе.

Програм превенције осипања ученика и напуштања школовања

У оквиру акционог плана за развојно планирање једна од активности је усмерена на спречавање осипања ученика на нивоу школе. Израдом и спровођењем АП школа примењује законске одредбе прописане (Закон о основама система образовања и васпитања „Сл. гласник РС, бр 88/2017, Закон о основном образовању и васпитању, “Сл. гласник 55/2013”). Поред наведених активности, **сви запослени у школи ће настојати да унапреде квалитет наставе. Квалитетна настава прилагођена сваком ученику је један од најважнијих чинилаца успешног спречавања осипања јер спречава школски неуспех који је често окидач за превремено напуштање школе.** Квалитет наставе ће се унапређивати пре свега кроз побољшање индивидуализације и диференцијације наставе.

Програм произилази из Ационог Развојног плана и развојног приоритета: Постигнућа ученика и подршка ученицима и полазницима, посебно подршка ученицима и полазницима са тешкоћама.

Како би идентификација ученика под ризиком од осипања и адекватно реаговање школа у тим ситуацијама било ефикасно и увремењено за овај сегмент активности школског живота задужен је Тим за инклузију који је одговоран за координацију активности предвиђених овим планом. Тим за инклузију је задужен за овај сегмент будући да је највеће осипање код ученика ромске етничке припадности за које је потребно применити различите облике индивидуализације и рада по ИОП-у, а које Тим за инклузију већ прати.

Циљ:

- 1.Развијање функционалног система за рану идентификацију и реаговање на нивоу школе
- 2.Одржавање и унапређење сарадње са локалном заједницом у циљу спречавања осипања
- 3.Увођење и спровођење додатних мера подршке на нивоу школе које делују превентивно против осипања за све ученике и усмерене су на унапређење наставе

Активности	Носиоци	Начин реализације	Време реализације
<p>1. Развијање система за идентификацију и реаговање подразумева идентификацију ученика у ризику од напуштања школе и осипања и реаговање на прве знаке раног напуштања и осипања у циљу обезбеђивања подршке ученицима у ризику</p> <p>Идентификација и праћење:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Извештаји ОС везани за изостанке ученика под ризиком • Вођење школске евиденције о изостанцима -ОС • Редовно обавештавање родитеља од стране ОС и рад на мотивисању родитеља 	<p>ОС, директорка, педагог, секретар, родитељи, ученици</p> <p>По потреби –Центар</p>	<p>Писмени извештаји ОС</p> <p>–Евиденција на дневном.нивоу</p> <p>Обавештавање</p>	<p>По потреби</p> <p>Једном недељно и једном месечно</p> <p>Динамика се одредјује у складу са сваким учеником под ризиком</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Извештавање Центра за соц.рад на месечном /тримесечном нивоу • Извештавање просветног инспектора –по потреби -Документације везане за похађање предшколског програма -Документација и размена везана за постигнућа ученика под могућим ризиком /ромско насеље и ученици са тешкоћама/ • Допуњавање „уписне“ евиденције локалне самоуправе информацијама од ученика и родитеља / по потреби и Дом здравља/ <p>Подршка :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обезбеђивање подршке личних пратиоца, • Појачавање сарадње са реализаторима програма у Продуженом боравку и наставника у функцији реализације допунске наставе • Бесплатни уџбеници, <ul style="list-style-type: none"> • Индивидуална подршка учењу кроз допунску наставу која одговара на индивидуалне потребе ученика, мотивацију за учење и развијање самопоуздања. У оквиру ове мере за један број ученика потребно је развити и индивидуални образовни план; • Различити приступи настави и учењу који 	<p>за социјални рад, просветни инспектор, Интересорна комисија</p>	<p>родитеља –ОС -Сарадња са Центром за соц, рад –обавештења и акције на „терену“ – директорка, педагог -Сарадња са ПУ „Колибри“ –Тим за инклузију, педагог, -Сарадња са просветном инспекторком – обавештења и „пријаве“ секретарка школе</p> <p>Планови, анализе, рад и извештаји асистената Анализа сарадње на Педагошком колегијуму и разрада сарадње на стручним већима уз учешће пед.асистента Редовна сарадња са лок.самоуправом ОС Тимови за додатну подршку – индивидуализација,</p>	<p>По потреби Јуни, август, септембар</p> <p>По потреби –тримесечно</p> <p>Континуирано</p> <p>Тримесечно –састанци Колегијума</p> <p>Јуни, септембар –процедурални послови, реализација – континуирано Дечија недеља –почетак октобра</p> <p>Израда ИОП-а и предлози за индивидуализацију –јуни, август, септембар Евалуација –тримесечно, шестомесечно</p>
--	--	--	--

<p>омогућавају сваком детету и ученику да учи на начин и брзином која му највише одговора. Овде акценат треба да буде на индивидуализацији и диференцијацији, индивидуализованом приступу и вршњачком учењу</p> <ul style="list-style-type: none"> • Јаче укључивање ученика и родитеља у доношење одлука на школском нивоу, посебно родитеља ученика под ризиком • Подршка кроз реализацију Програма професионалне оријентације • Укључивање ученика под ризиком у ваннаставне активности /додатну наставу у функцији развијања осећаја припадности школе 		<p>ИОП 1, 2, Пед.колегијум, Тим за инклузију. Радовни састанци тимова, редовно обавештавање и анимирање родитеља за сарадњу, вођење евиденције, редовна евалуација реализације ИОП-а и индивидуализације Сарадња са интересорном комисијом</p> <p>ОС,Тимови за додатну подршку, Савет родитеља</p> <p>Тим за ПО-радионице, реални сусрети, сарадња са привредом и средњим школама, са школама за ученике са тешкоћама</p> <p>ОС, предметни наставници, библиотекарка –кроз секцијски и додатни рад, смотре, такмичења –размотрити и испланирати на стручним већима и ОВ</p>	<p>До полугодишта размотрити ниво укључености и могуће мере</p> <p>Динамика плана и програма реализације ПО</p> <p>Континуирано, посено промоција у септембру</p>
---	--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • Подизање свести родитеља, посебно њихово укључивање у процес раног идентификовања • Јачање менторске улоге наставника која се одвија кроз сталну интеракцију ученика и наставника и кроз размену искуства која доприноси већој мотивацији ученика за учење, што доводи до бољих резултата ученика. Ментор може да усмерава ученика у учењу, избору занимања, као и да му помаже у превазилажењу проблема и препрека на које ученик наилази • Континуирано стручно усавршавање (професионални развој) наставника посебно усмерено на: учење (различити стилови учења), развијање вештина за препознавање ученика у ризику од напуштања школе и образовања, тимски рад и сарадњу са стручњацима из других области, као и сарадњу са родитељима 		<p>Индивидуални и групни рад са родитељима ученика под ризиком – педагог, ОС, Центар за соц, рад/инд.рад, радионица, род.састанци/</p> <p>ОС, предметни наставници – размотрити форме „менторства“ наставника за ученике под ризиком на Тиму за инклузију и на ОВ</p> <p>Видети План стручног усавршавања, Тим за стр.усавршавање и стручна већа / Ни црно ни бело – програм за рад са децом против предрасуда за толеранцију и интеркултуралност, кат. Бр. 48, 3 дана, 24 бода Рад са децом из маргинализованих група, кат. бр. 210, 2</p>	<p>У складу са идентификовањем и праћењем ученика</p> <p>Октобар, новембар</p> <p>Континуирано</p> <p>По објављивању адекватног конкурса</p>
--	--	---	--

		<p>дана, 16 бодова Стратегије, методе и технике рада у инклузивној учионици, кат. бр. 215, 2 дана, 16 сати</p> <p>Подршка ученицима са проблемима у школи и дому ученика и њиховим родитељима, кат. бр. 59, 5 недеља, 36 сати, електронски /</p>	
<p>2.Одржавање и унапређење сарадње са локалном заједницом у циљу спречавања осипања:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Одржавање постојећег нивоа сарадње везаног за уписну евиденцију деце од стране лок.самоуправе, подношење захтева за покретање прекршајног поступка против родитеља/старатеља уколико дете не похађа школу, обезбеђивање средстава за стручно усавршавање запослених у школама, инвестициона улагања 	<p>Директорка ОС, секретарка, педагог,</p>	<p>Редовна сарадња са лок.самоуправом и реализација активности у школи неопходних за одвијање сарадње у складу са плановима рада школе и лок.самоуправе-управа школе и запослени</p>	<p>континуирано</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Обезбеђивање бесплатних уџбеника за ученике који се образују по ИОП-у, за треће и свако наредно дете и примаоце социјалне помоћи • Редовна сарадња са Центром за социјални рад, Домом здравља, просветним инспектором, полицијом и судским инстанцама /по потреби/ • Појачавање сарадње са удружењима Рома и осталим организацијама цивилног сектора ангажованим на овом плану 		<p>ОС, директорка, лок самоуправа- прикупљање података, спискови, дистрибуција Директорка, секретарка,</p> <p>Реализација посета биоскопу, поз.представама- директорка, ОС- обезбедити бесплатне карте и максимално учешће ученика под ризиком.</p> <p>Прилози у медијима везани за превентивне и компензаторне активности – директорка</p> <p>Редовна размена информација, заједничке акције и пројекти-директорка и пед.асистенткиња</p>	<p>Динамика локалне самоуправе- уклапање</p> <p>По потреби, континуирано</p> <p>У складу са динамиком рада наведених институција</p> <p>У складу са динамиком рада</p>
--	--	--	--

<p>3.Увођење и спровођење додатних мера подршке нивоу школе које делују превентивно против осипања за све ученике и усмерене су на унапређење наставе и школске климе</p> <p>Креирати школска документа (Развојни план школе и Школски програм) усмерена на :</p> <ul style="list-style-type: none"> • подизање квалитета наставе и учења, на развијање компетенција ученика применом различитих приступа настави и учењу/интегрисан, интердисциплинарни, индивидуални приступ, а један од могућих приступа је и пројектна настава која укључује и модел вршњачког учења/ • уважавање потреба и интересовања ученика, као и потреба средине у којој је школа • школску климу која подржава учење и мотивише ученике за учење, у којој се негују комуникација и сарадња, међусобно поштовање и уважавање, толеранција и интеркултурални дијалог, у којој се сви ученици осећају корисним и прихваћеним 	<p>Тим за развој Школског програма Тим за развојно планирање Стручна већа Педагошки колегијум Тим за стручно усавршавање</p>	<p>Размотрити постојећа школска документа и приликом израде нових радити на подизању свести запослених о неопходности подизања квалитета наставе и рада на школском етосу –„интерно и екстерно“ стр, усавршавање – видети план стр.усавршавања</p> <p>Праћење употребе различитих метода и техника у настави кроз снимање квалитета наставе / чек листе – педагог,</p>	<p>Пед.колегијум –септембар, октобар Видети план стр, усавршавања</p> <p>Новембар, децембар –извештај мај</p>
--	--	--	---

Као ефикасан начин евалуације Акционог плана превенције осипања ученика и напуштања школовања прилажемо извод из релевантних делова Развојног плана из кога је проистекао и овај акциони план и на основу којих ће се и евалуирати.

ЕВАЛУАЦИЈА ПРИОРИТЕТА: ПОБОЉШАЊЕ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА И ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА

Индикатори	Критеријуми	Начини, технике и инструменти	Време	Носиоци активности
Ученици /полазници којима је потребна додатна подршка напредују у складу са ИОП-ом и планом индивидуализације	-Напредак квантитативно и квалитативно одређен у складу са ИОП-ом -Сви полажу завршни испит	Извештаји о реализацији ИОП-а Извештај о реализацији завршног испита Распоред уписа ученика/полазника у средње школе	Шестомесечно –у складу са ИОП-има Јуни, јули-годишње Јуни, јули -годишње	Тим за инклузију Тимови за додатну подршку
Напуштање школовања ученика Рома	-Смањено осипање за 10% -90% ученика Рома који заврше 8. Разред уписује средњу школу	Дневници рада, записници ОВ, Анализа упостигнућа ученика Рома, распоред ученика по средњим школама	Полугодиште и крај школске године	ОС, педагог
Примењивост и примењеност знања	-Повећан број задатака који на иницијалним тестовима, контролним задацима и другим облицима провере и оцењивања траже примењено /функционално /знање за 20% -Повећан успех ученика у решавању задатака који укључују примењено знање на сва три нивоа /основни, средњи и напредни/ за 10%. Повећан број облика и садржаја рада у настави који укључују учење учења – 10% годишње	Документација и извештаји наставника Записници стр.већа Оцене ученика-Дневник рада и педагошка документација наставника Чек листе за самоевалуацију и евалуацију Извештај педагога	Два пута годишње Полугодиште	Стручна већа, Пед.колегијум Педагог

Ниво реализованости планираних активности у оквиру увођења иновативних метода наставе и оцењивања	-Повећана разноврсност употребе различитих метода и техника у настави за 5% -Повећано учешће ученика у активним методама наставе и оцењивања -10 % годишње	Евиденција и извештаји о раду Извештај педагога о посетама и евалуацији наставе и ваннаставних активности Записници Стручних већа	Полугодиште сваке године Крај наставне године	Педагог, стручна већа, Пед.колегијум
Пораст броја секција и заинтересованих ученика за секцијски и додатни рад	-Повећати број секција за 2 -20% ученика школе ангажовано у оквиру секцијског и /или додатног рада	Евиденција ученика по секцијама, анализа продуката рада ученика, успеси Извештаји руководиоца секција /дод.рада Анализа интересовања ученика за секцијски и додатни рад Год.план рада	Крај наставне године Октобар сваке године	Руководиоци секција и дод.рада Стручна већа
Позитиван став ученика о допунској настави	Пораст броја ученика на допунској настави из свих предмета из којих се одржава за 5 %	Дневници –евиденција Извештаји наставника Годишњи извештај о раду школе	Полугодиште, крај године	Стручна већа, наставници, стручни актив за развојно планирање

23. ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Саставни део школског програма је и програм безбедности и здравља на раду који обухвата заједничке активности школе, родитеља, односно других законских заступника и јединице локалне самоуправе, усмерене на развој свести за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду. У реализацији садржаја из овог програма значајно учешће имају представници МУП-а.

Садржаји програма	Активности	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма	Носиоци реализације
Обука запослених о могућим узроцима и опасностима од пожара, о употреби заштитне ватрогасне опреме и демонстрација гашење пожара	Присуство предавњу, вежбање,	Усмено излагање , практичне вежбе	Правилно реаговање у случају пожара	-директор, секретар Задужени предавачи и запослени
Побољшање безбедности у саобраћају запослених и ученика -предавања саобраћане полиције за ученике 1. 4. И 6. разреда	-предавања сеобраћане полиције	Презентације, предавања	Побољшати безбедност деце у саобраћају Поштовање правила понашања у саобраћају	-директор ,педагог школе, наставници, ученици
Управљање отпадом и смећем	Предавања	Усмено излагање, презентација	Оспособити помоћно особље за правилној безбедно по здравље одлагање отпадом и смећем	-директор, секретар

Обука помоћног особља о правилном и безбедном коришћењу средстава за хигијену	Предавања	Усмено излагање , презентација	Оспособити помоћно особље да правилно и безбедном користи средстава за хигијену	-директор, секретар Задужени предавачи
Укључивање родитеља ради елиминисања могућег злостављања од стране ученика према вршњацима и према запосленима	Састанак са саветом родитеља, родитељски састанци	Усмено излагање	Елиминисање могућег злостављања од стране ученика према вршњацима и према запосленима, избећи ризичне ситуације, оснажити ученике и запослене за мирно решавање конфликта	Наставници, ОС, стручна служба
Уклањање снега и леда на прилазима школе / тротоарима, улазима у школу и школском дворишту	уклањање снега и леда са критичних локација	-радне акције	Побољшати безбедност запослених, ученика и родитеља од повреда	-директор, секретар запослени
Даље унапређење видео-надзор	-постављање нових камера у школи и школском дворишту	Постављање камера од стручног лица	Побољшати безбедност ученика	директор

Напомена: Глобални планови су дати у **прилогу** и чине саставни део Школског програма.

Школски програм Основне школе „Здравко Челар“ из Челарева за период 2022.-2026. године усвојен је на XXIX седници школског одбора одржаној дана 29.06.2022. године а примењује се од школске 2022/2023. године.

Председник Школског одбора:

Милена Башић